

Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

Reijo Pirttijärvi
Anne Kallinen
Eeva Heikkilä

6.4.2017

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

Contents

1			5	
Tilalukumäärän kehitys	10		Kannattavuus, yleiset investoinnit	73
2			6	
Kasvinviljelyyn panostaminen	22		Työkyky, jaksaminen ja kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät	83
3			7	
Maidontuotanto	29		Yrittäjyysprofilointi	89
4			8	
Naudanlihantuotanto	52		Toimintastrategiat: - muu yritystoiminta, työvoimapalvelut, urakointi, luomu, myyntikanavat	93

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

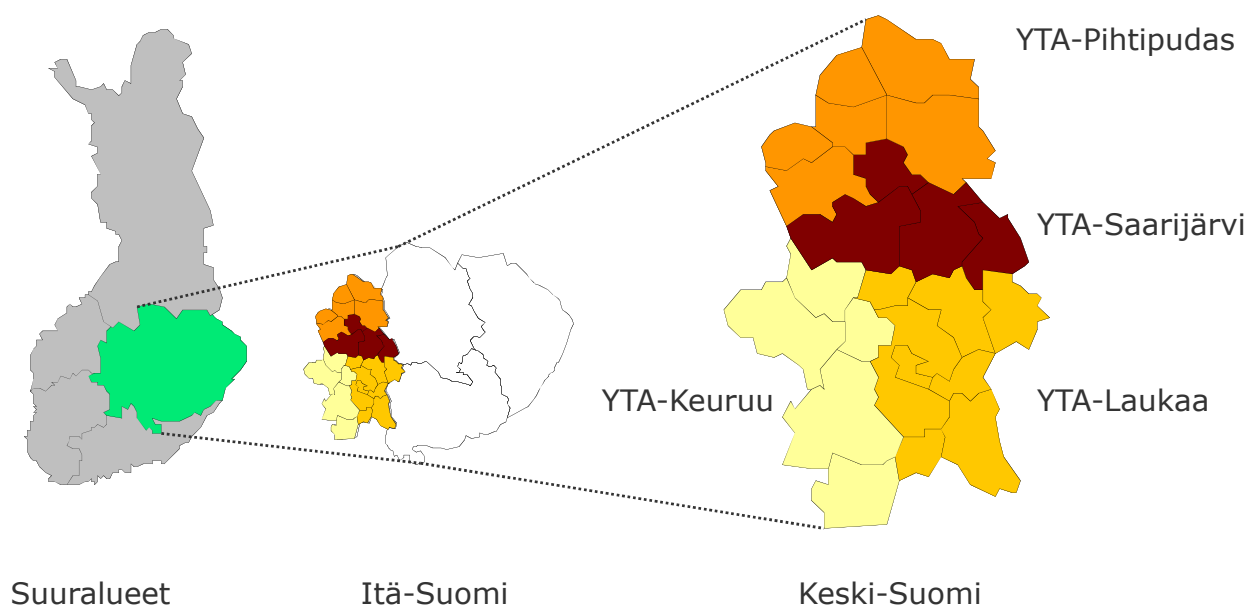
YHTEENVETO – KESKI-SUOMI

- Nautakarjatalous pysyy Keski-Suomessa jatkossakin keskeisimpänä tulolähteenä.
- Pieniä tiloja lopetetaan, mutta jatkajilla on investointisuunnitelmia koko maan tahtiin ja enemmän kuin Itä-Suomessa keskimäärin (vuonna 2016).
- Maitotilojen laajennushankkeet ovat kooltaan hieman pienempiä ja erikoistuneiden nautatilojen samaa luokkaa kuin maassa keskimäärin.
- Jos investoinnit toteutuvat, maidon tuotannon alenema jäisi 9 %:iin vuoteen 2022 mennessä.
- Naudanlihantuotanto voi pysyä 4-5 miljoonassa kilossa (-5 %), sillä myös teuraspainojen arvioidaan nousevan.
- Peltoalan näkökulmasta tilojen keskikoko kasvaa kuitenkin koko maata hitaammin, kun moni luopuva kotieläintila jatkaa nurmenviljelyssä ja metsätaloutta harjoittaen.
- Suurimmilla, yli 50 ha tiloilla, (noin 620 tilaa) on 5 vuoden päästä yli 60 % pellostaa. Jatkavat tilat ovat yrittäjähenkisiä ja kehittävät tilaa monipuolisesti.
- Viime vuonna tehtyyn vastaavaan koko maan kattavaan tutkimukseen verrattuna jatkavia tiloja on Keski-Suomessa aiempaa enemmän.
- Kannattavuusnäköymät ja 'yleinen ilmapiiri' on vuoden takaiseen tutkimukseen nähden parempi.
- Muun yritystoiminnan ja metsätalouden kautta tiloille tuleva tulovirta tukee maatalouden harjoittamista myös jatkossa

Tutkimuksen toteutus

Vastaajamäärä	<ul style="list-style-type: none">▪ Maatilojen kehitysnäköymät Keski-Suomessa 2022 kohderyhmänä ovat kaikki Keski-Suomen ELY-keskuksen alueen maatilat, joilta oli sähköpostiosoite tiedossa joko MTK Keski-Suomen tai YTA-alueiden rekistereissä.▪ Raportissa tuloksia tarkastellaan tuotantosuunnittain, kaikkien maatilojen osalta sekä tehdään vertailu vuonna 2016 tehtyyn vastaavaan koko maata koskevaan kyselyyn ja sekä vertailu Itä-Suomen alueeseen.
Kohderyhmä ja otanta	<ul style="list-style-type: none">▪ Aktiivimaatilat▪ Näytelähde: MTK Keski-Suomi, Keski-Suomen YTA-alueiden hallinnoimat nimistöt
Tiedonkeräys	<ul style="list-style-type: none">▪ Helmi-maaliskuu 2017▪ Tiedonkeräysmenetelmä oli nettikysely<ul style="list-style-type: none">▪ Ensivaiheessa YTA-alueilta lähetettiin infokirje, jossa oli avoin linkki vastaamaan▪ Toisessa vaiheessa kutsut lähetettiin TNS Kantarin toimesta.▪ Kutsun mukana lähetettiin linkki kyselylomakkeeseen (PDF), jotta kysymyksiin pystyi tutustumaan etukäteen▪ Vastanneiden kesken arvottiin palkintoja.▪ Tiedonkeräys ja -käsittely toteutettu SFS-ISO 20252 -standardia noudattaen
Aineiston käsittely	<ul style="list-style-type: none">▪ Koko tutkimusaineisto painotettu vastaamaan kaikkia maatiloja 3-uloitteisella painotusmatriisilla: YTA-alue, tilamäärä tuotantosuunnittain ja peltoala vuoden 2016 tukihauksen mukaisilla tiedoilla (MMM/MAVI)▪ Kotieläintalouden tuotantosuunnat painotettiin eläinmäärien ja alueiden mukaan

Tutkimuksessa käytetty aluejako

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

5

Tutkimusnäytteen rakenne pääasiallisen ja kaikkien harjoitettujen tuotantosuuntien osalta

Tuotantosuunta 2017	pääas.	kaikki
Maidontuotanto	74	79
Nautojen teuraskasvatus	27	57
Emolehmätuotanto	19	32
Muu nautakarjalous mm. vasikka-, hiehokasvatus	2	11
Sikatalous	1	2
Kananmunantuotanto	1	7
Lammastalous	8	2
Siipikarjanlihantuotanto	0	11
Hevostalous	7	16
Muu kotieläntuotanto (mm. vuohitalous)	1	3
Viljanviljely	99	248
Sokerijuurikkaan viljely	0	1
Perunanviljely	3	16
Vihannesten viljely avomaalla	0	11
Marjanviljely avomaalla	9	19
Muu erikoiskasvien viljely mm. herne, härkäpapu	4	39
Muu kasvituotanto mm. heinä, viherheinä, nurmi	59	250
Metsätalous/muu	88	287
YHTEENSÄ	402	

KANTAR TNS

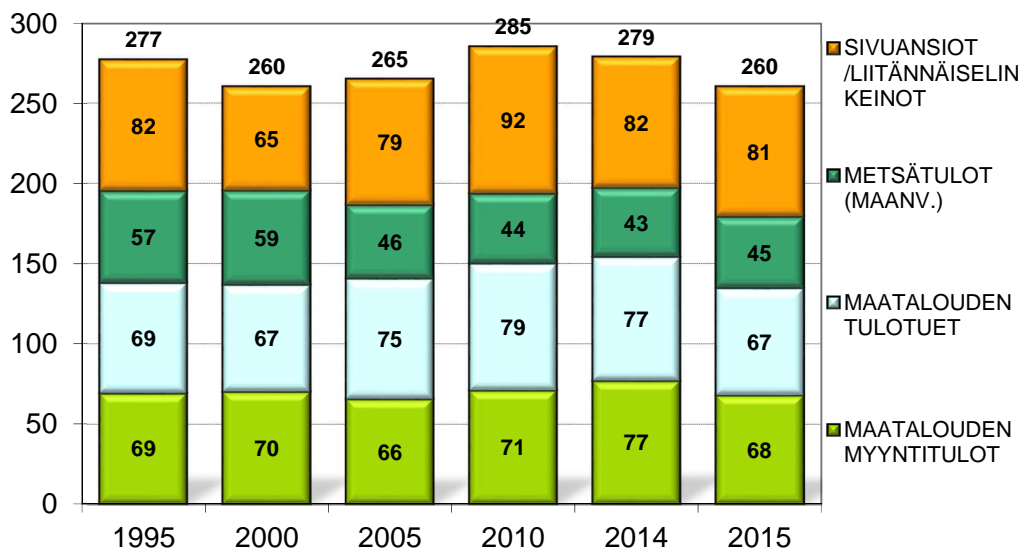
Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

6

Maatilojen tulovirrat, milj. €

ELY-keskus: Keski-Suomi

nimellisin hinnoin

Suuralue: Itä-Suomi, 2015

MAATILOJEN TULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 1234,33 milj. € (-8 %) *

	milj. €	%
MAATALOUDEN MYYNTITULOT	34 425,33	
MAATALOUDEN TULOTUET	25 307,56	
METSÄTULOT (MAANV.)	16 195,83	
SIVUANSIOT /LIITÄNNÄISELINKEINOT	25 305,62	

Tilojen lukumäärä 11 497 kpl (-5 %)

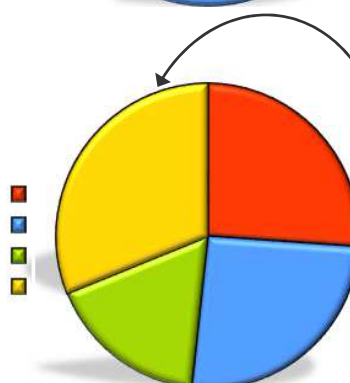
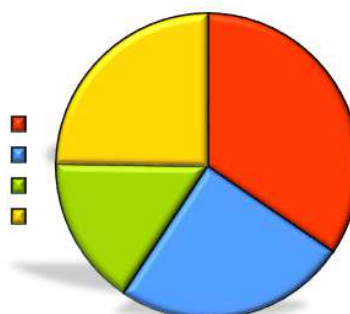
ELY-keskus: Keski-Suomi, 2015

MAATILOJEN TULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 260,43 milj. € (-7 %) *

	milj. €	%
MAATALOUDEN MYYNTITULOT	26 68,01	
MAATALOUDEN TULOTUET	26 66,73	
METSÄTULOT (MAANV.)	17 44,65	
SIVUANSIOT /LIITÄNNÄISELINKEINOT	31 81,03	

Tilojen lukumäärä 2 909 kpl (-5 %)

Sivuelinkeinojen merkitys muuta aluetta suurempi

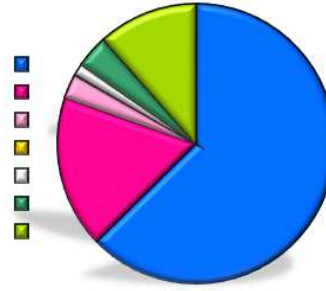
Suuralue: Itä-Suomi, 2015

MAATALOUDEN MYYNTITULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 425,33 milj. € (-11 %) *

	Tiloja**	%	milj. €
MAITO	2 657	63	266,65
NAUDANLIHA	1 161	18	75,12
SIANLIHA	114	3	11,86
MUU LIHA	578	0	0,81
KANANMUNAT	29	1	5,54
VILJAT	2 795	4	16,22
MUUT KASVIT	4 024	12	49,12
yhteensä	11 358		

*(suluissa muutos-% ed. vuoteen)

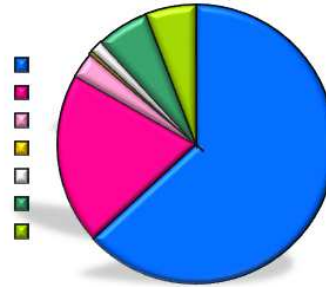
ELY-keskus: Keski-Suomi, 2015

MAATALOUDEN MYYNTITULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 68,01 milj. € (-12 %) *

	Tiloja**	%	milj. €
MAITO	480	63	42,99
NAUDANLIHA	292	20	13,63
SIANLIHA	32	3	2,03
MUU LIHA	173	0	0,28
KANANMUNAT	7	1	1,00
VILJAT	927	6	4,12
MUUT KASVIT	957	6	3,96
yhteensä	2 868		

*(suluissa muutos-% ed. vuoteen)

Maito ja nauta yhteensä 83 % myyntituloista

** Viljelijän tukihakemuksessa ilmoittaman päätuotantosuunnan mukaan

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017

221100530

9

1 Tilalukumäärän kehitys

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017

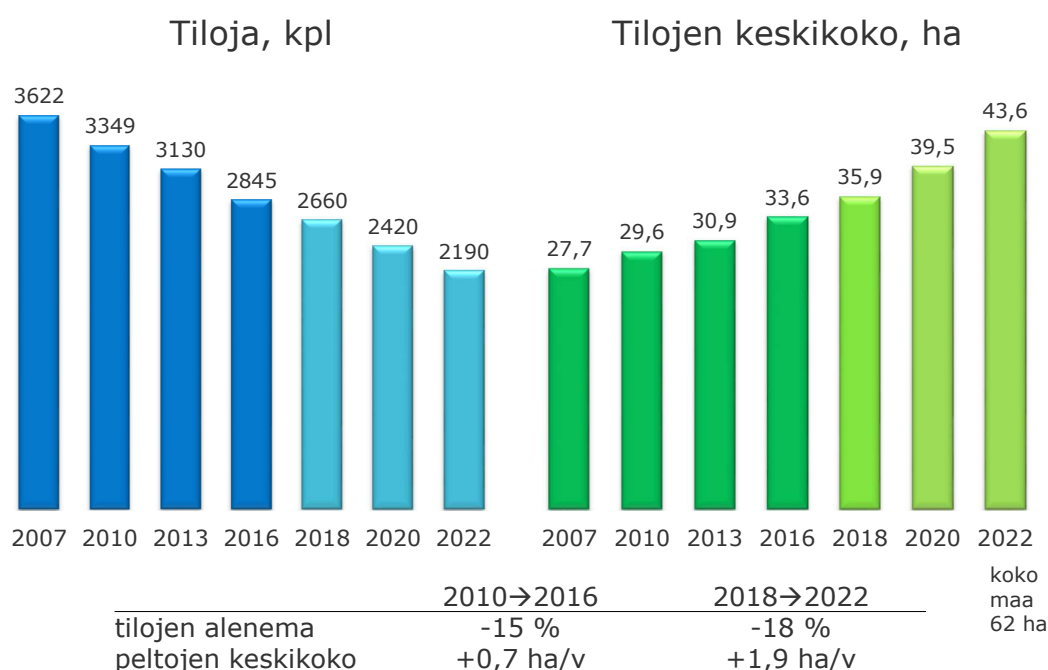
221100530

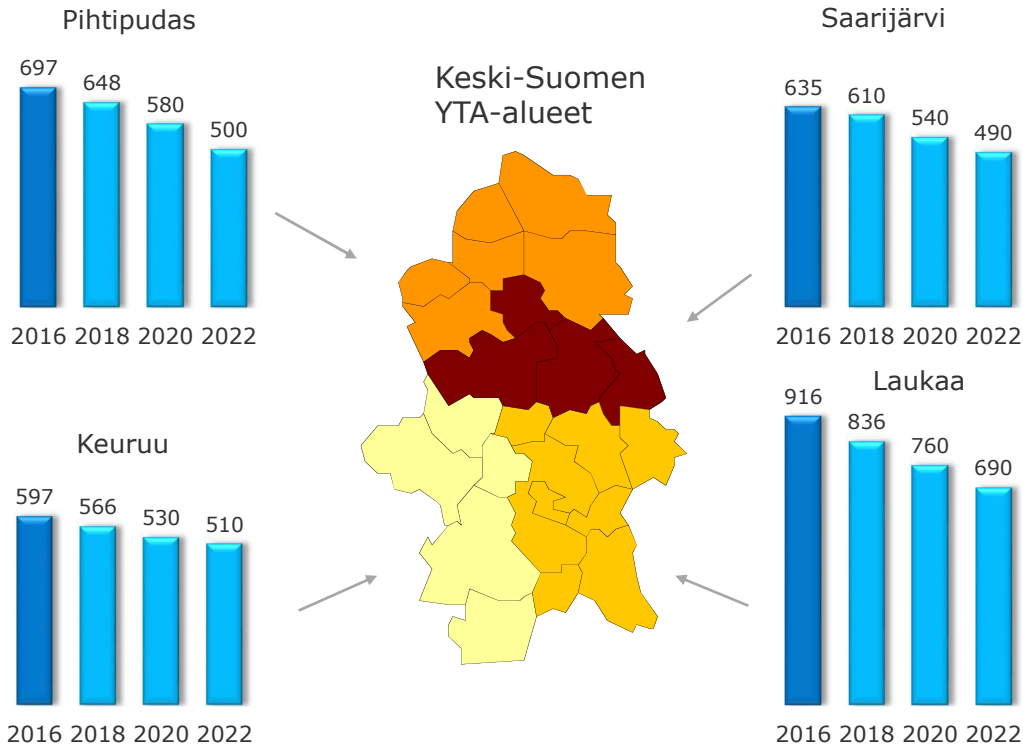
Yhteenveto – yleisnäkymät Keski-Suomessa

- Maatilojen lukumäärän alenema jatkuu Keski-Suomessa noin 100 tilalla vuodessa. Vuosina 2020-22 alenema suurenee noin 120 tilaan. Vuonna 2022 maatilojen määrä vähenee hieman alle 2200 tilaan eli noin 600 tilaa nykyisestä. Tilojen keskikoko nousee noin 44 hehtaarin eli lähes 10 ha:lla nykyisestä.
- Jatkavien maito- ja nautatilojen keskikoko kasvaa merkittävästi; maitotiloilla jopa lähelle 100 hehtaaria. Moni lopettava kotieläintila kuitenkin jatkaa tuotantoa nurmiviljelyssä sekä metsätaloudessa, joten edelleen vuonna 2022 lähes 1000 tilaa on pieniä alle 20 ha tiloja. Tämä pitää kaikkien tilojen keskikoon melko pienenä koko maan keskikokoon nähden.
- Tilanpito loppuu usein jatkajan puuttumiseen, kun samalla maatalouden kannattavuusnäkymiä nähdään heikkona. Maatalouspolitiikan epävarmuus ja oman jaksaminen erityisesti kotieläintiloilla syö tuotannon jatkamisen motivaatiota.
- Pellonkäytön muodot pysyvät likimain ennallaan ja puolet pellosta on jatkossakin nurmella. Peltoviljelyn toimenpiteisiin panostetaan monimuotoisesti tilakoon suuretessa. Myös yrittäjäominaisuudet ovat suurilla tiloilla selvästi keskimääräistä paremmat.
- Keski-Suomen maataloilla harjoitetaan muuta maata enemmän muuta yritystoimintaa. Koneyrittäjyyttä harjoittaa kolmannes tiloista ja myös polttopuun valmistus on yleistä. Muuta yritystoimintaa aiotaan jatkossa lisätä, koska sekä muun yritystoiminnan että metsätalouden kannattavuusnäkymät nähdään selvästi parempina kuin maataloudessa.
- Maataloilla mietitään monesti yritysmuodon vaihtamista yhtymäksi tai osakeyhtiöksi.

Vuonna 2022 tilalukumäärä painuu Keski-Suomessa alle 2 200:n ja keskikoko nousee lähes 44 hehtaarin

Tilalukumäärien kehitys Keski-Suomessa

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017

221100530

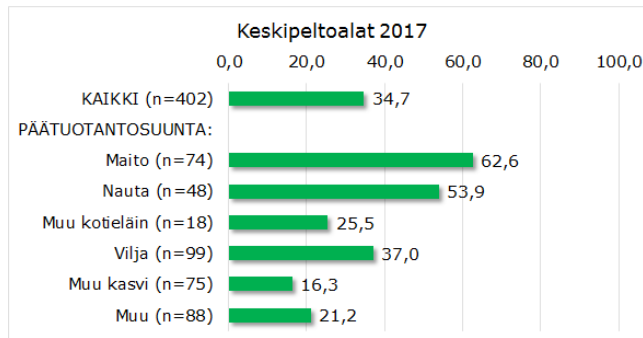

maaseuturahasto

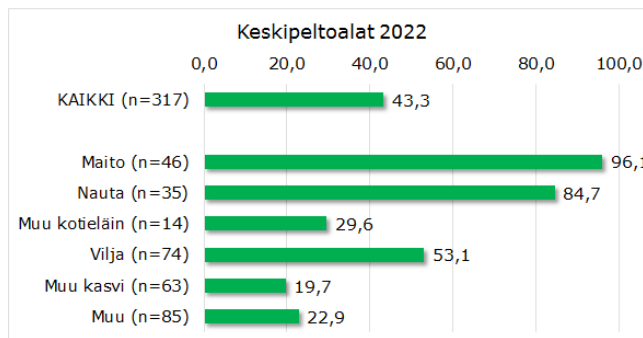
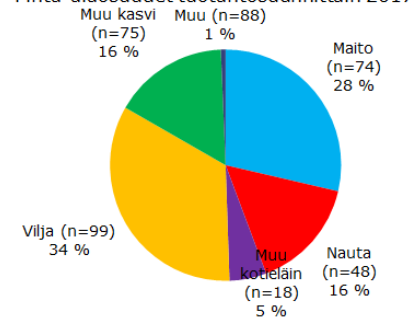

13

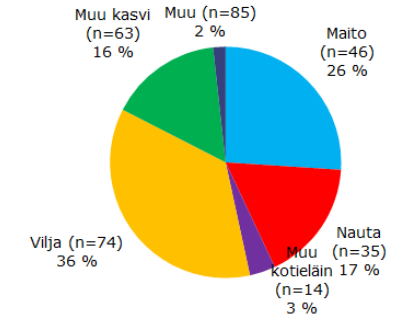
Keskipinta-alat ja peltoalaosuudet päätuotantosuunnittain 2017 ja 2022

Pinta-alaosuudet tuotantosuunnittain 2017

Pinta-alaosuudet tuotantosuunnittain 2022

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017

221100530

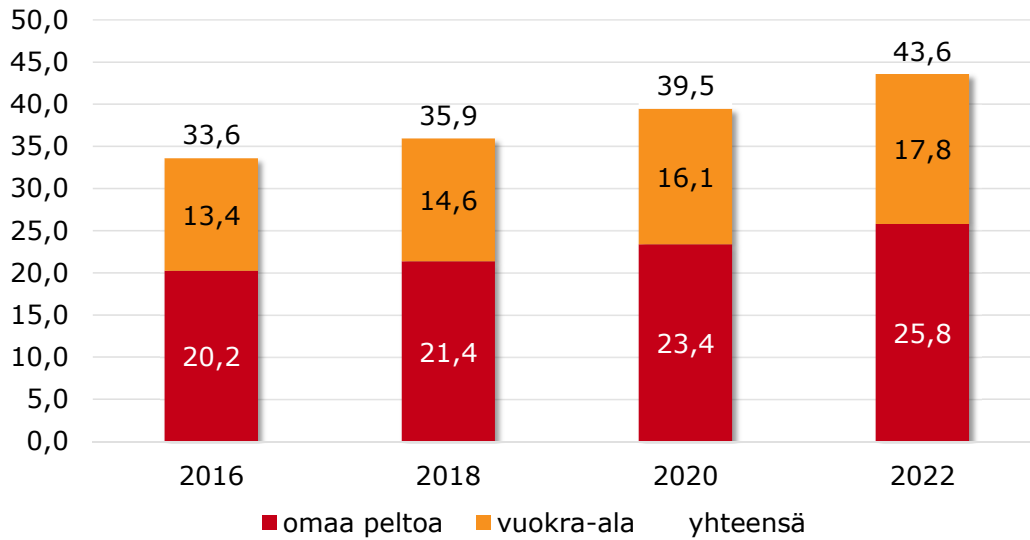
maaseuturahasto

14

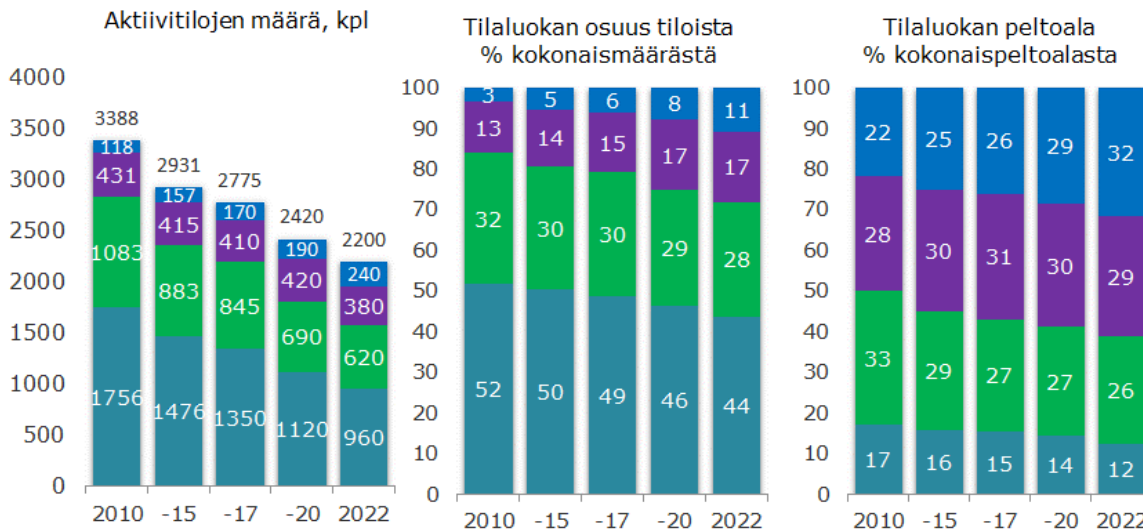
Vuokra-alan osuus pysyy noin 40 %:ssa peltoalasta

Oman ja vuoratuun peltoalan kehitys Keski-Suomessa

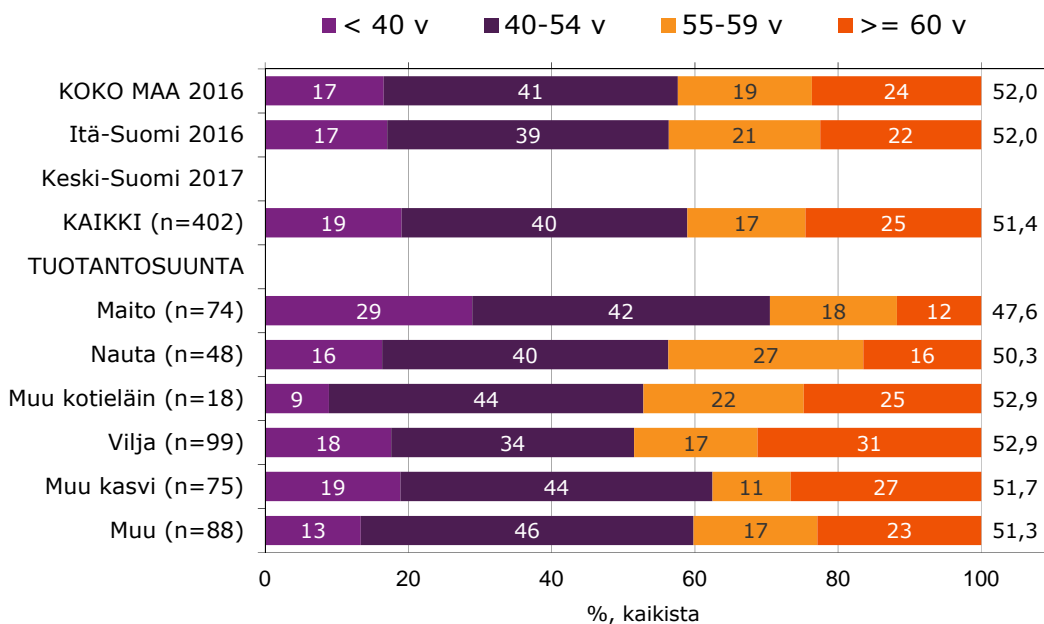

Vuonna 2022 lähes 1/3 pellostä on yli 100 hehtaarin tiloilla Keski-Suomessa

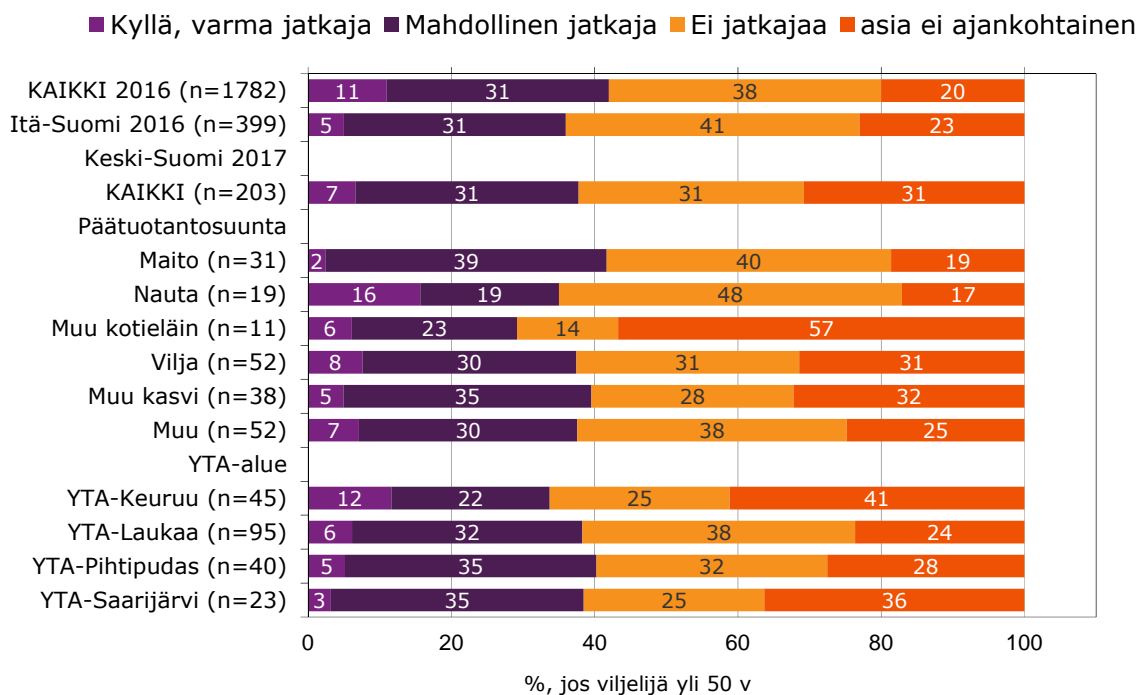
■ ≤19 ha ■ 20-49 ha ■ 50-99 ha ■ ≥100 ha tiloja yhteensä

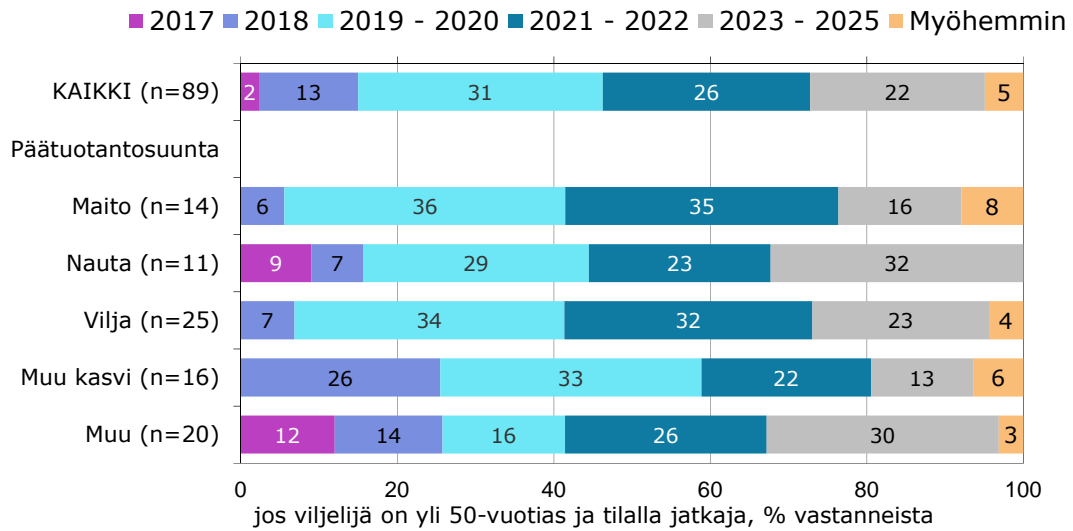
Maitotiloilla nuorimmat viljelijät Keski-Suomessa

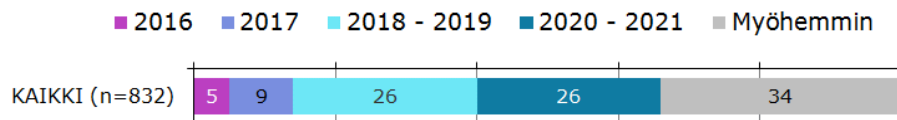
Yli 50-vuotiaiden viljelijöiden tiloilla jatkaja noin 40 prosentilla tiloista; Keski-Suomessa hieman harvemmalla

Parin vuoden sisään vain vähän sukupolvenvaihdoksia; aikeet myöhemmille vuosille

V. 2016 tutkimus (eri vastausvaihtoehdot)

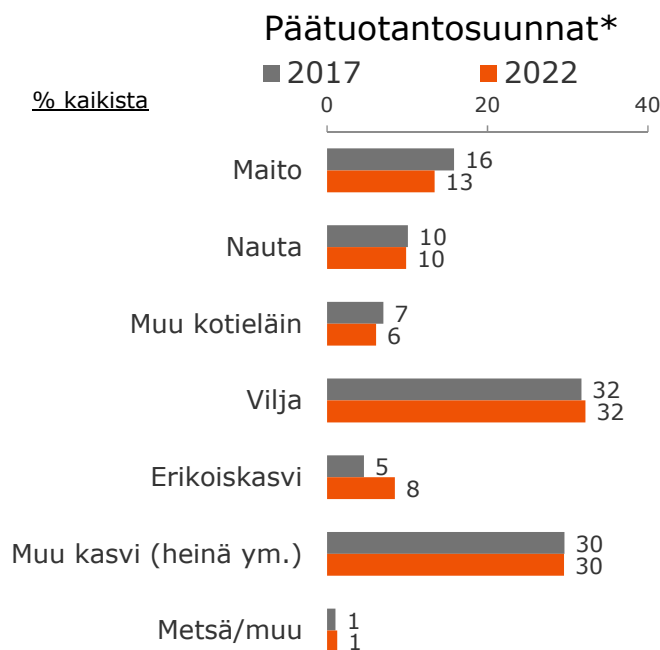
KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

19

Kotieläintilojen suhteellinen määrä vähenee 4 %-yks.

* 2022 tuotantosuunnista poistettu metsätilaksi siirtyvät tilat (n. 14 % lopettavista tiloista)

KANTAR TNS

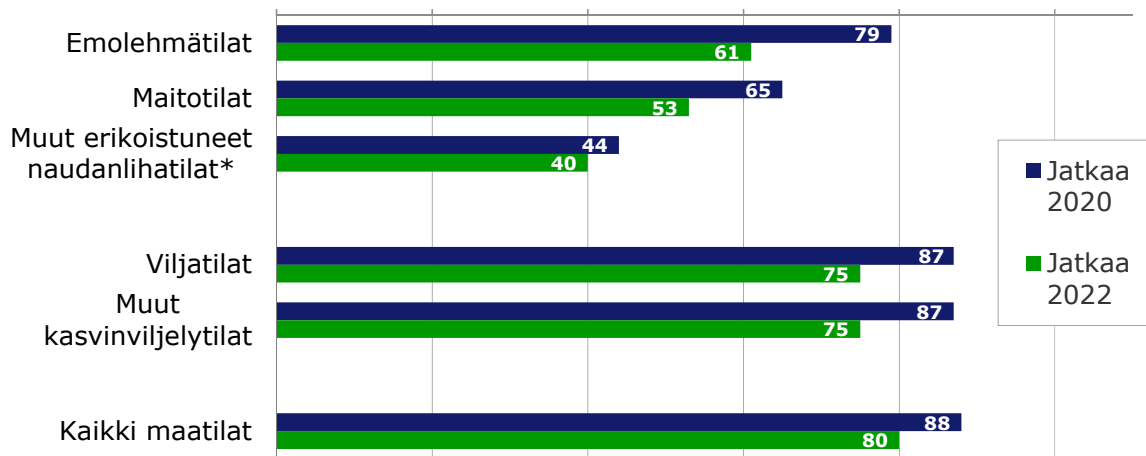
Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022
© TNS 4/2017 221100530

20

Noin puolet maitotiloista lopettaa maidontuotannon

Kotieläintuotannon ja kasvinviljelyn jatkaminen (nykyiset tilat); %-tiloista jatkaa

* pieni vastaajamäärä

- lopettavat kotieläintilat siirtyvät useimmiten kasvitiloiksi

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

21

2

Kasvinviljelyyn panostaminen

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

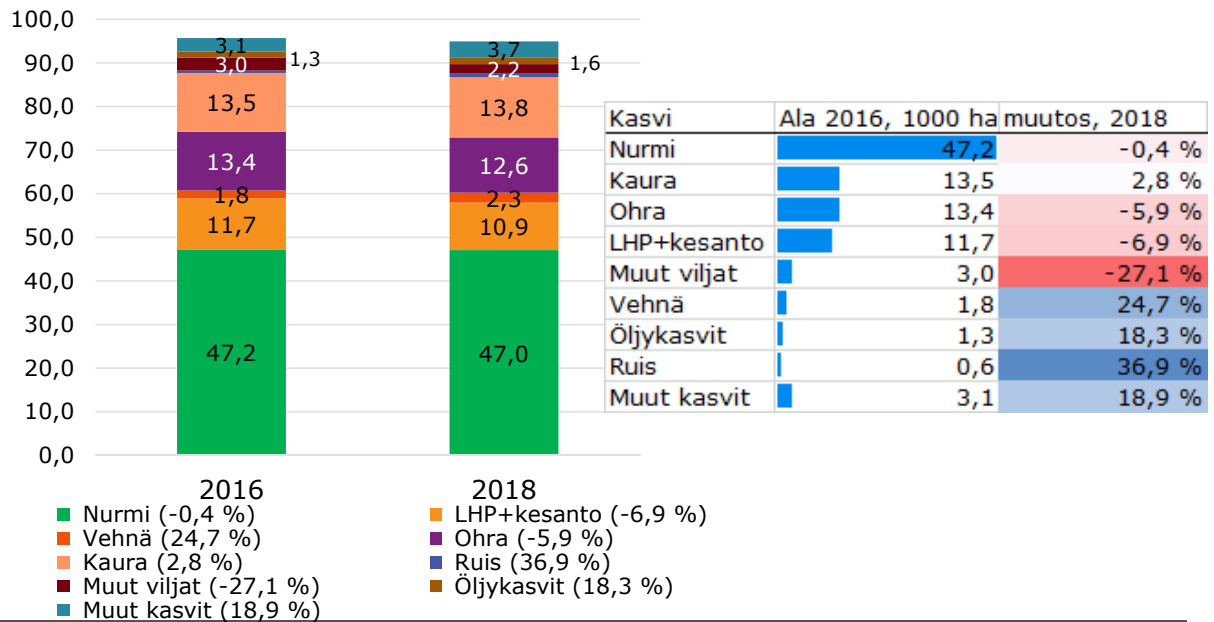
© TNS 4/2017 221100530

Nurmiala ennallaan; kiinnostusta jatkossa vehnään, rukiiseen ja öljykasveihin

- puolet nurmella ja 1/3 viljoilla myös jatkossa

Pellonkäyttö 2016 ja 2018, 1000 ha

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

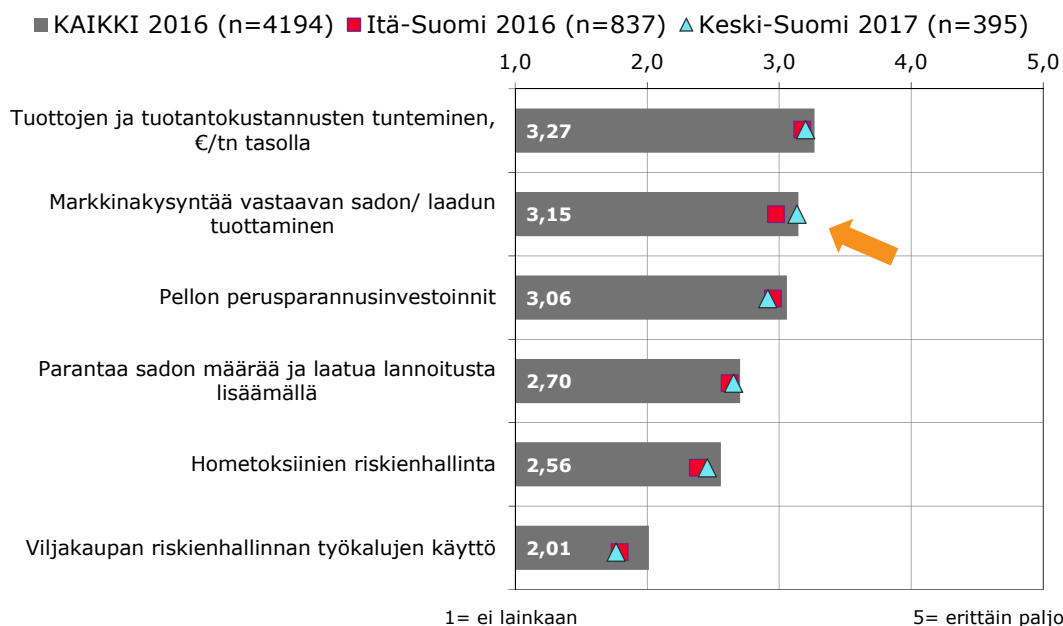
© TNS 4/2017 221100530

23

Sadon laatuun panostaminen Itä-Suomeen verrattuna keskeisempää Keski-Suomessa

Miten panostatte kasvinviljelyn kehittämiseen nyt ja tulevaisuudessa

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

24

Suurilla tiloilla kasvinviljelyyn panostetaan muita tiloja enemmän

Missä määrin panostatte seuraaviin tilante kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

	ITÄ-SUOMI		Keski-Suomi		Päätuotantosuunta					
	2016 (n=837)	KAIKKI (n=395)	Maito (n=71)	Nauta (n=47)	Muu kotieläin (n=18)	Vilja (n=99)	Muu kasvi (n=7)	Muu (n=85)		
Tuottojen ja tuotantokustannusten tunteminen, €/tn tasolla	3,18	3,20	3,24	3,31	2,89	3,31	3,11	2,94		
Markkinakysyntää vastaavan sadon/ laadun tuottaminen	2,98	3,14	2,81	2,70	3,19	3,32	3,21	2,87		
Pellon perusparannusinvestoinnit	2,95	2,91	3,11	3,21	2,92	2,81	2,85	2,55		
Parantaa sadon määrää ja laatua lannoitusta lisäämällä	2,63	2,65	2,94	2,69	2,59	2,83	2,37	2,33		
Hometsiiniin riskienhallinta	2,39	2,46	2,50	2,32	2,21	2,78	2,13	2,22		
Viljakaupan riskienhallinnan työkalujen käyttö	1,79	1,77	1,61	1,51	1,52	2,19	1,52	1,81		

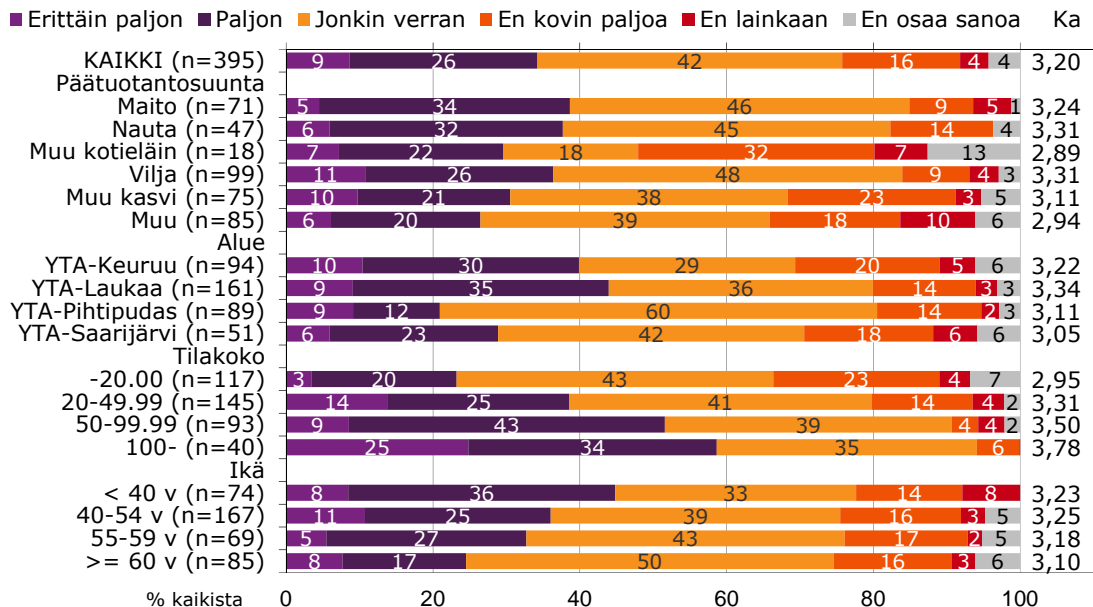
	Tilakoko				Ikä			
	-20.00 (n=117)	20-49.99 (n=145)	50-99.99 (n=93)	100- (n=40)	< 40 v (n=74)	40-54 v (n=167)	55-59 v (n=69)	>= 60 v (n=85)
Tuottojen ja tuotantokustannusten tunteminen, €/tn tasolla	2,95	3,31	3,50	3,78	3,23	3,25	3,18	3,10
Markkinakysyntää vastaavan sadon/ laadun tuottaminen	3,01	3,20	3,21	3,48	3,09	3,21	3,12	3,05
Pellon perusparannusinvestoinnit	2,79	2,87	3,11	3,58	3,02	3,13	2,77	2,60
Parantaa sadon määrää ja laatua lannoitusta lisäämällä	2,42	2,68	3,00	3,43	2,79	2,70	2,44	2,61
Hometsiiniin riskienhallinta	2,12	2,54	2,86	3,18	2,31	2,41	2,45	2,66
Viljakaupan riskienhallinnan työkalujen käyttö	1,54	1,84	2,18	2,05	1,61	1,74	1,87	1,85

	YTA-Alue			
	Keuruu (n=94)	Laukaa (n=161)	Pihtipudas (n=89)	Saarijärvi (n=51)
Tuottojen ja tuotantokustannusten tunteminen, €/tn tasolla	3,22	3,34	3,11	3,05
Markkinakysyntää vastaavan sadon/ laadun tuottaminen	2,93	3,29	3,09	3,16
Pellon perusparannusinvestoinnit	2,91	2,89	3,06	2,78
Parantaa sadon määrää ja laatua lannoitusta lisäämällä	2,62	2,66	2,70	2,62
Hometsiiniin riskienhallinta	2,37	2,73	2,23	2,37
Viljakaupan riskienhallinnan työkalujen käyttö	1,73	1,79	1,77	1,75

Nuorille ja tilakoon kasvaessa tuotot ja kustannukset ovat toiminnassa keskiössä

Kasvinviljelyyn panostaminen

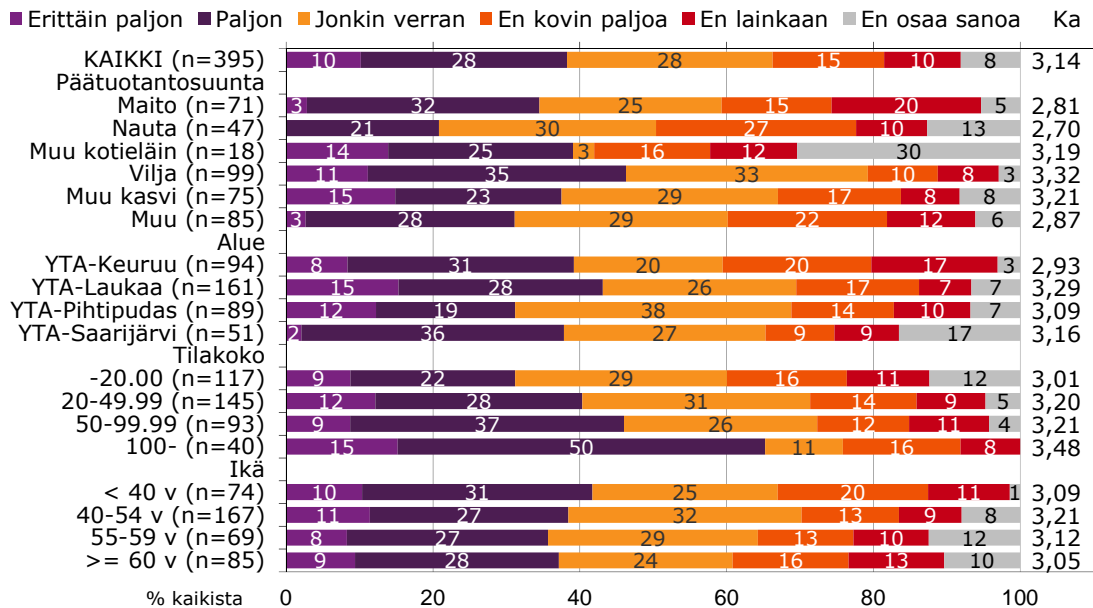
Tuottojen ja tuotantokustannusten tuntemiseen...

Viljajaloilla ja suurilla tiloilla sadon laatuun kiinnitetään parhaiten huomiota

Kasvinviljelyyn panostaminen

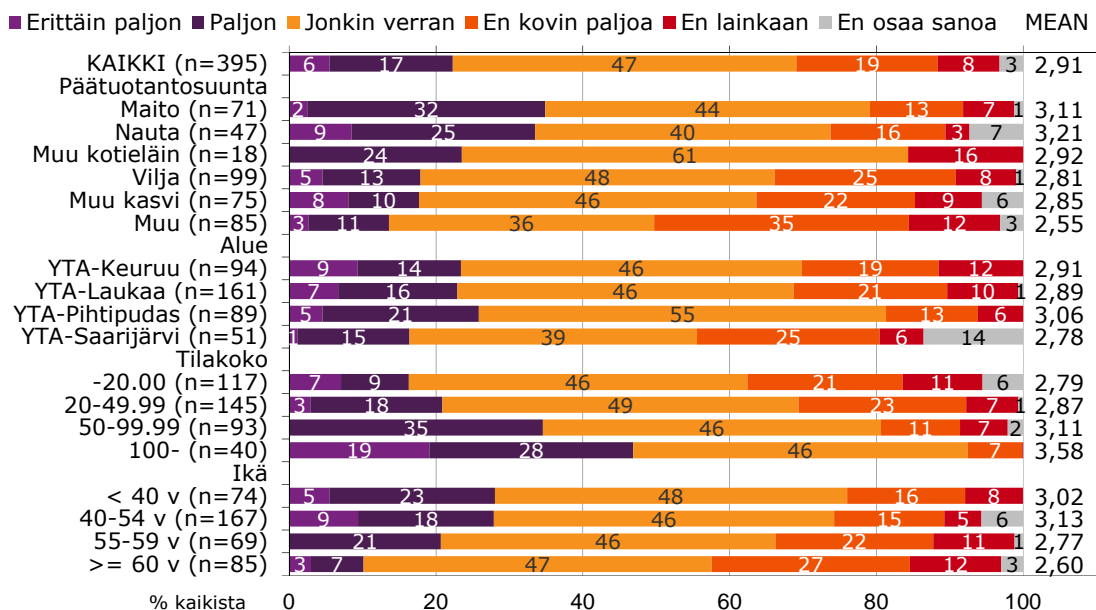
Markkinakysyntää vastaavan sadon/ laadun tuottamiseen...

Nautatiloilla sekä suurilla tiloilla kiinnitetään eniten huomiota perusparannuksiin

Kasvinviljelyyn panostaminen

Pellon perusparannusinvestointeihin... (ojitus, kalkitus, ym.)

3

Maidontuotanto

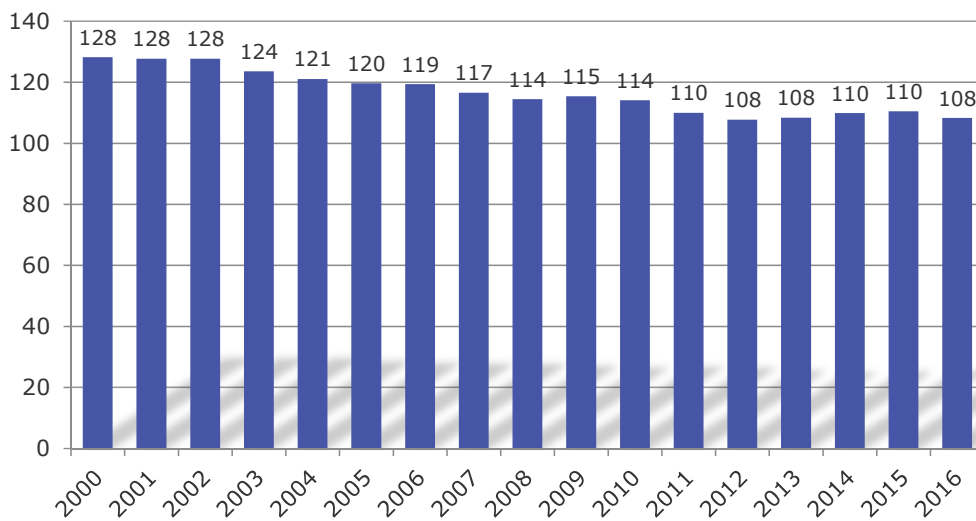
Maidontuotannon kehitys 2010-2017

- Keski-Suomen maitotilojen määrä on vähentynyt noin 40 prosentilla ja maidontuotanto 7 % vuodesta 2010. Samanaikaisesti tilakohtainen maitomäärä on 1,5-kertaistunut.
- Maitotiloja Keski-Suomessa oli vuoden 2017 alussa noin 400 kpl.
- Maitotilojen määrä ja meijerimaitomäärä ovat vähentyneet muuta maata nopeammin. Keskilehmäluku on kasvanut viime vuosina muuta maata hitaammin ja ero koko maan keskiarvoon oli viime vuonna lähes 6 lehmää. Tilakohtainen maitomäärä on 16 % pienempi kuin koko maassa.

	Maitotiloja, kpl		Meijerimaito- määrä, milj. l		Maitomäärä litraa/tila	
	Keski- Suomi	Koko maa	Keski- Suomi	Koko maa	Keski- Suomi	Koko maa
2010	635	10 923	114	2 222	179 685	203 450
2015	460	8 124	110	2 325	239 480	286 140
2017e	385	7 000	106	2 300	275 325	328 570
	<u>Ind.</u>	<u>Ind.</u>	<u>Ind.</u>	<u>Ind.</u>	<u>Ind.</u>	<u>Ind.</u>
2010	100	100	100	100	100	100
2015	72	74	96	105	133	141
2017e	61	64	93	103	153	161

Maidontuotanto 2000-2016

Keski-Suomi: maito, milj. l

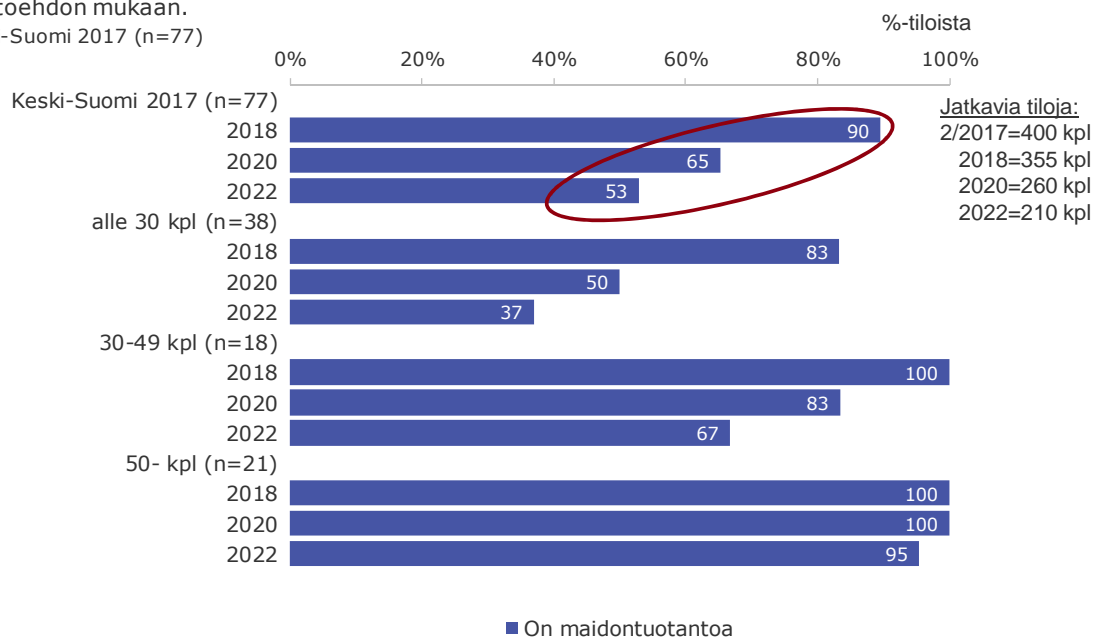

Lähde: Luke

Yli puolet Keski-Suomen maitotiloista jatkaa tuotantoa ainakin vuoteen 2022

Arvioi tilanne (itse ja jatkaja) maidontuotannon jatkumista todennäköisimmän vaihtoehdon mukaan.

Keski-Suomi 2017 (n=77)

2017-2022 luopujat tuottavat lähes kolmanneksen maidosta

Keski-Suomi

	LUOPUJAT lopettaa 2017-2022	JATKAJAT* jatkaa 2022
Maitotiloja, kpl (n. 400 kpl)	190	210
TAUSTATIEDOT		
Ikä, vuotta	55	43
Lypsylehmiä, kpl/tila	20	43
Lypsylehmiä: yht. kpl	3 900	9 120
Peltoala, ha	35	84
MAITOMÄÄRÄ 2017		
Keskituotos litraa/lehmä (meijeriin)	7 900	8 065
Maitoa meijeriin, litraa/tila	162 200	350 250
Maitoa meijeriin, milj. litraa	31	74
" , %	30	70

*Vuoteen 2022 jatkavia tiloja viime vuotta enemmän

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

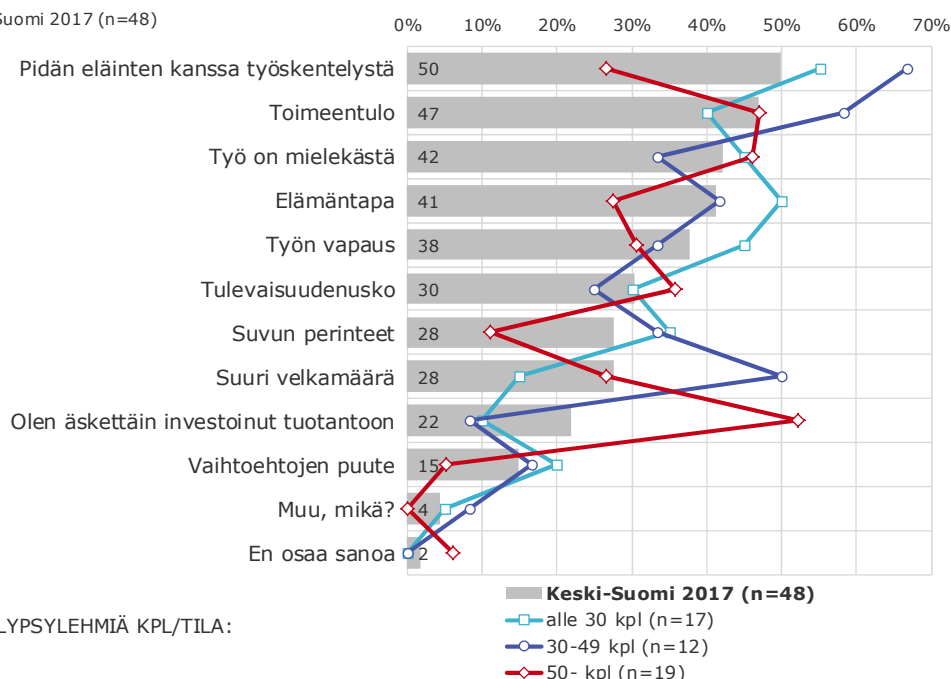

33

Syyt jatkaa maidontuotantoa Keski-Suomessa

Mikä saa teidät jatkamaan maidontuotantoa?

Keski-Suomi 2017 (n=48)

2017 LYPSELEHMIÄ KPL/TILA:

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

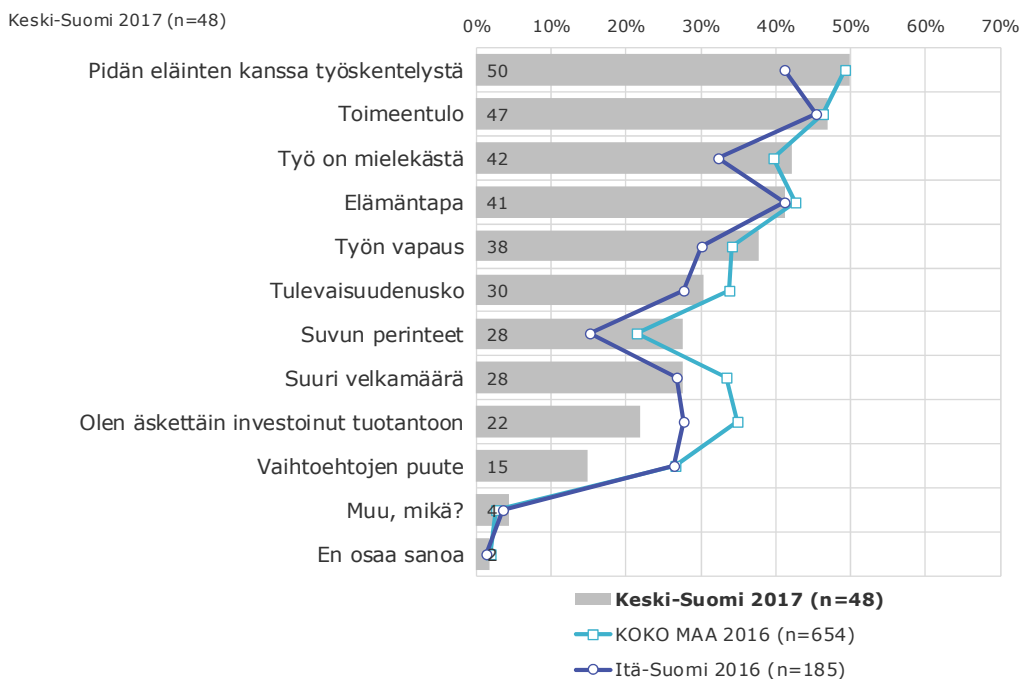
© TNS 4/2017 221100530

34

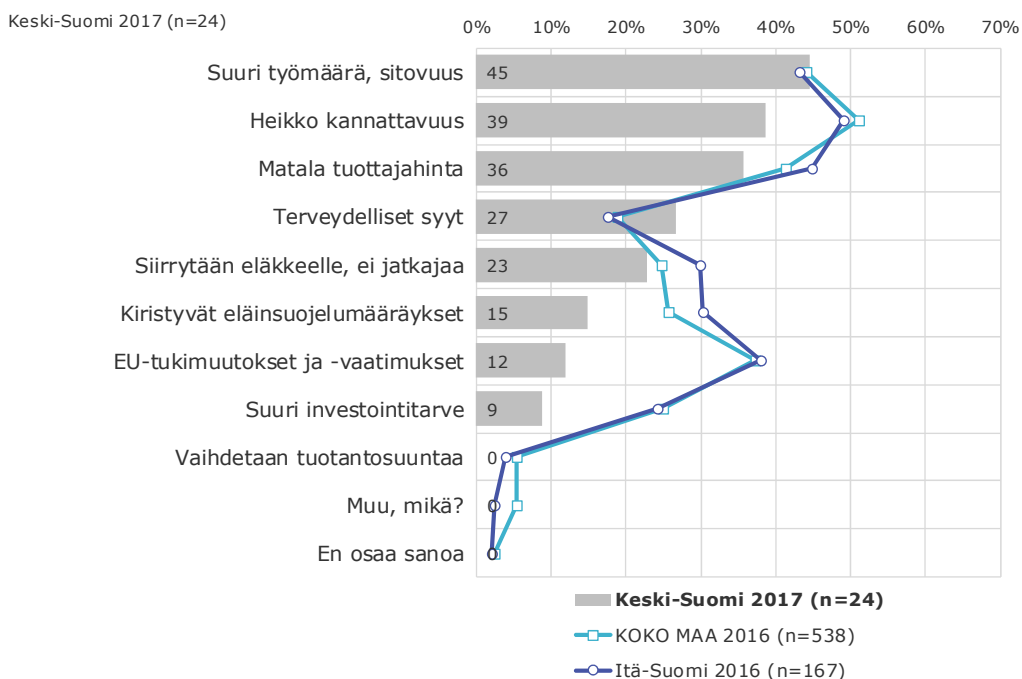
Tärkeimmät syyt jatkaa maidontuotantoa ovat eläimet, toimeentulo ja työn mielekkyys

Mikä saa teidät jatkamaan maidontuotantoa?

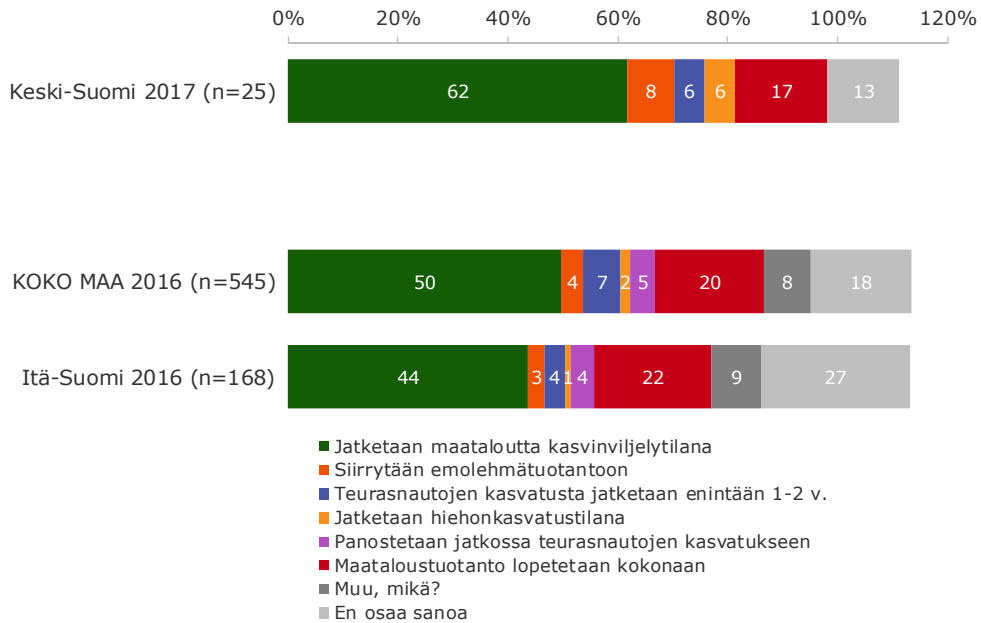
Suuri työmäärä, heikko kannattavuus sekä matala tuottajahinta pääsyyt lopettaa maidontuotanto

Mikä on tärkein syy maidontuotannosta luopumiselle?

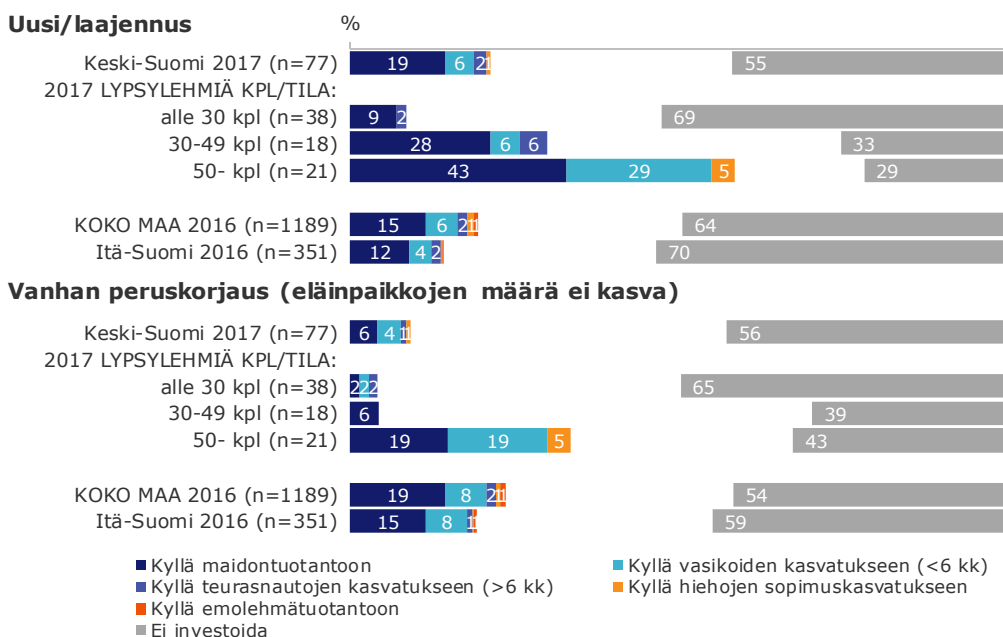
Keski-Suomen maidontuotannon lopettavista tiloista pääosa jatkaa kasvinviljelytiloina. Osa jatkaa muuta kotieläintuotantoa

Jos luovutte maidontuotannosta, miten aiotte toimia jatkossa?
Keski-Suomi 2017 (n=25)

Uusinvestointeja maidontuotantoon suunnitteilla koko maan tahtiin, peruskorjauksia vähemmän

Aiotteko tehdä maidon- tai naudanlihan tuotantoon liittyviä rakennusinvestointeja seuraavan 5 vuoden aikana? Ilmoittakaa myös rakenteilla olevat, mutta ei valmistuneet.

Korkea ikä/jatkajan puuttuminen sekä tuotannon kannattavuus eivät kannusta investoimaan maidontuotantoon

Mistä syystä ette suunnittele uus- tai laajennusinvestointeja kotieläinrakennuksiin?

Keski-Suomeen suunnitteilla noin 75:n navetan uusinvestoinnit lähivuosille (5 v.). Investoinnit muuta maata ja Itä-Suomen aluetta pienempiä.

	Keski-Suomi 2017 kysely	Koko maa 2016 kysely
INVESTOINTISUUNNITELMAT		
%-tiloista	22	26
Investoivia tiloja yht., kpl	85	1965
-Uudet + laajennukset, kpl	75	1150
-Peruskorjaukset, kpl	20	815
INVESTOINNIN SUURUUS	€/tila	€/tila
-Uudet + laajennukset	310 000	496 200
LYPSYLEHMÄPAIKKOJEN LISÄYS	kpl/tila	kpl/tila
-Uudet ja vanhojen laajennukset, kpl	48⇒77	58⇒100

- Lypsyylehmäpaikat lisääntyvät investointien myötä Keski-Suomessa noin **2 175 paikalla**
- 2016 kyselyssä ennakoitiin lähes sama määrä

Navettainvestointisuunnitelmat seur. 5 vuodelle

Keski-Suomeen suunnitelluista uusinvestoinneista noin puolet ja suurin osa peruskorjauksista on ajoittumassa vuosille 2017-2019

	Keski-Suomi 2017	Itä-Suomi 2016	Koko maa 2016
<u>UUDET JA LAAJENNUKSET</u>	%	%	%
2016		15	13
2017	9	20	18
2018	21	8	19
2019	17	13	9
2020	37	19	17
2021	11		
myöhemmin/ei osaa sanoa*	4	25	24
<u>PERUSKORJAUKSET</u>	%	%	%
2016		19	19
2017	25	23	23
2018	43	20	17
2019	6	5	7
2020	-	9	7
2021	19		
myöhemmin/ei osaa sanoa*	7	23	26

Maidontuotantoennusteet – Keski-Suomi

Tuotantorakenne

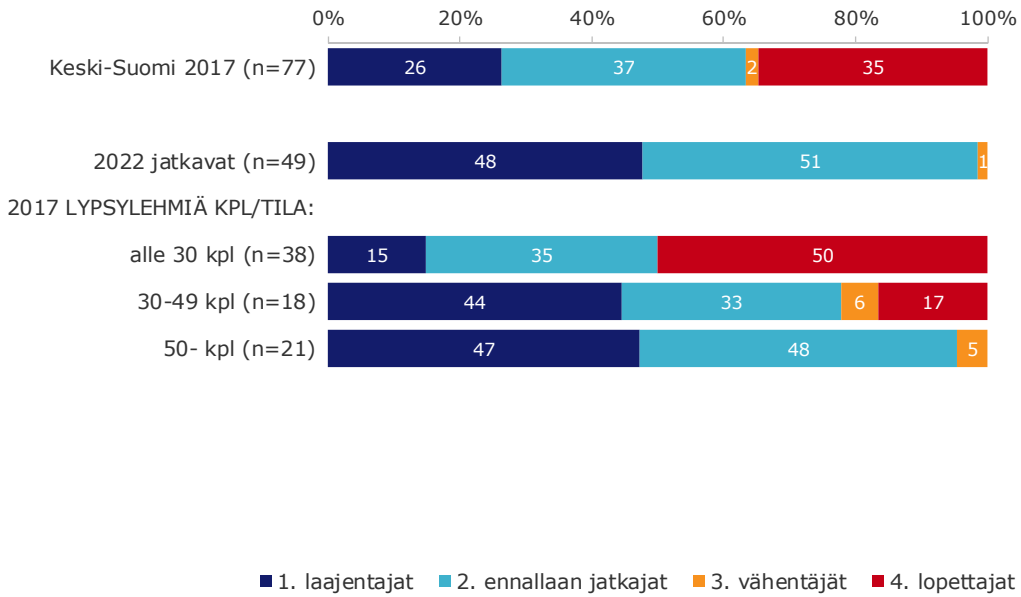
- Keskilehmäluku (kpl/tila) Keski-Suomen maitotiloilla kohoaa nykyisestä noin 32 lehmästä vuoteen 2020 mennessä 43 lehmään.
- Vuonna 2022 keskilehmäluku olisi 53 kpl/tila (+22 lehmää vuodesta 2016). Kehitys on hieman hitaampaa kuin 2016 kyselyn mukaan.
- Tilakoko kohoaa koko maan ja Itä-Suomen tahtia hitaammin (koko maa 37→70 kpl/tila, Itä-Suomi 33 →62 kpl/tila). Suunnitellut investoinnit ovat muuta maata pienempiä.
- Noin 40 % Keski-Suomen maidosta tuotetaan vuonna 2022 yli 100 lehmän tiloilla. Osuus on tällä hetkellä kymmenesosa. Muualla maassa osuus nousee viidesosasta yli puoleen.

Maidontuotanto

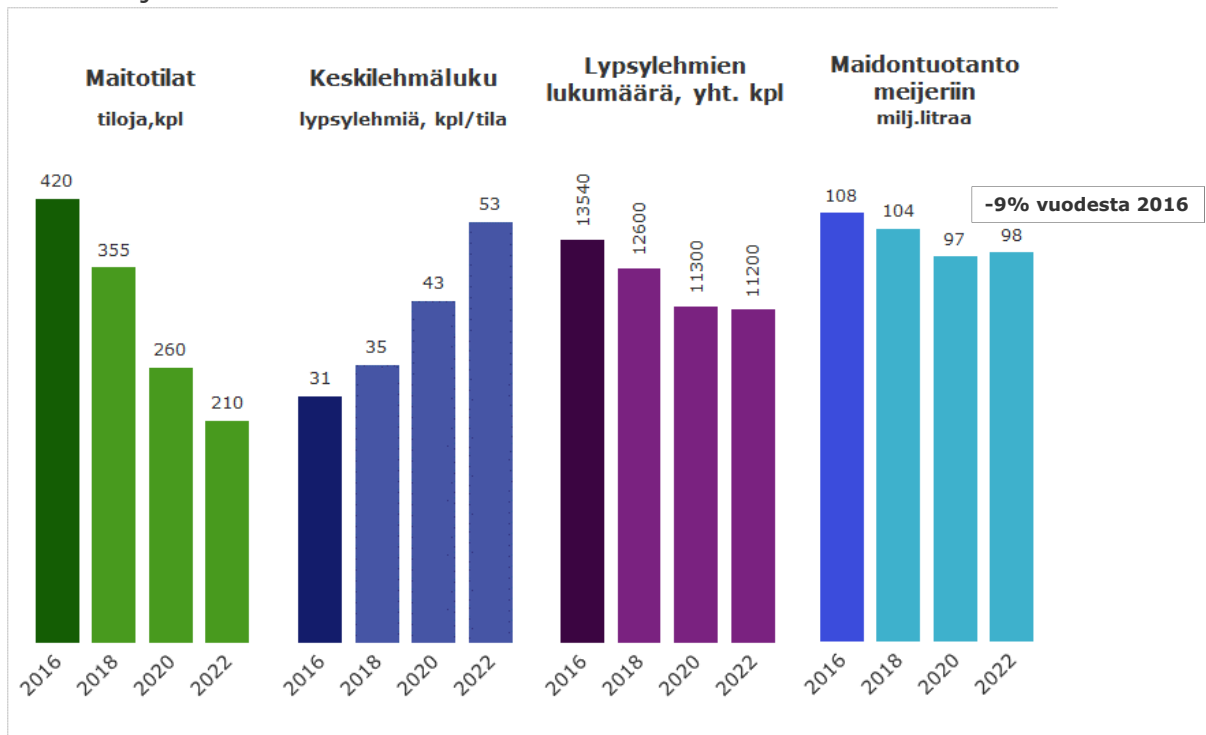
- Maidontuotannon ennakoitaan vähenevän Keski-Suomessa lähivuosina noin 10 prosentilla mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellusti.
- Koko Itä-Suomen alueella maitomäärä laskisi myös 10 %. (2016 ennuste)
- Koko maassa maitomäärien arvioidaan vähenevän vain hieman, 1-2 %. (2016 ennuste)
- Keski-Suomen lypsylehmien tuotostason ennakoitaan kohoavan tuottajien suunnitelmien mukaan 1,8 prosentin vuosivauhdilla.
- Mikäli investoinneista toteutuisi vain puolet maidontuotannon vähennys Keski-Suomessa olisi lähes viidennes vuoteen 2022 mennessä.

Joka neljäs maitotilaa lisää lehmien määrää vuoteen 2020 mennessä Keski-Suomessa. Jatkavista tiloista joka toinen.

Lehmäluvun kehittäminen / lypsylehmien määrän vertailu
Keski-Suomi 2017 (n=77)

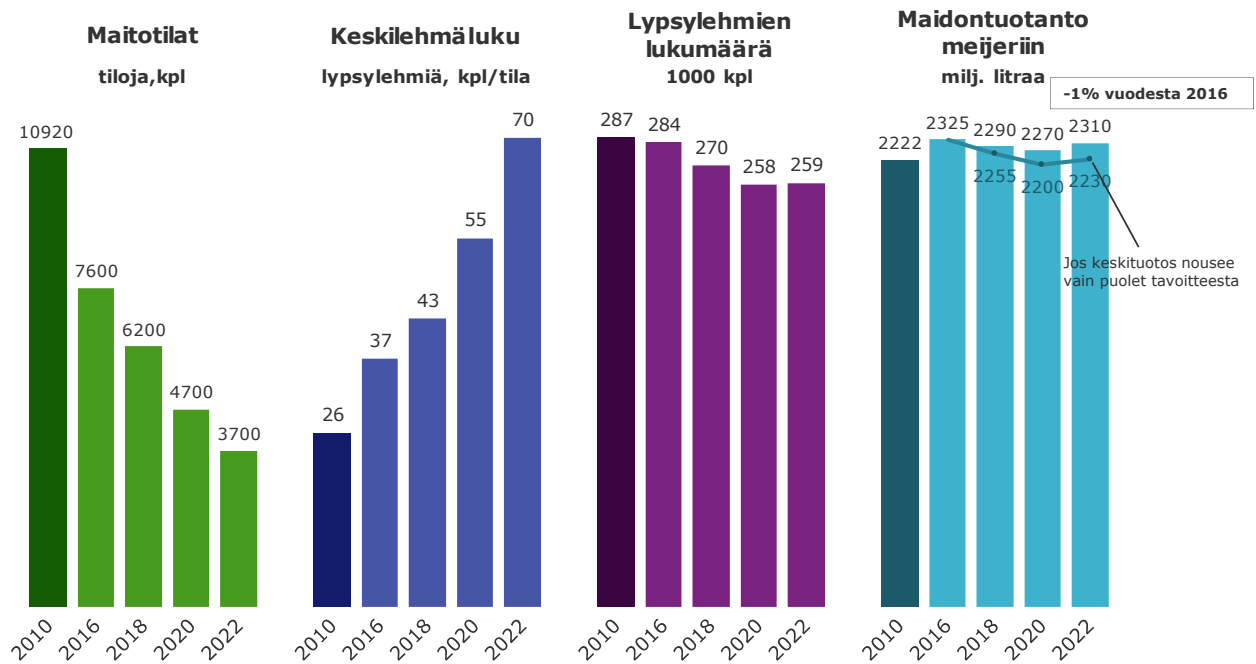

MAIDONTUOTANTOENNUSTEET / Keski-Suomi - maidontuottajien suunnitelmat

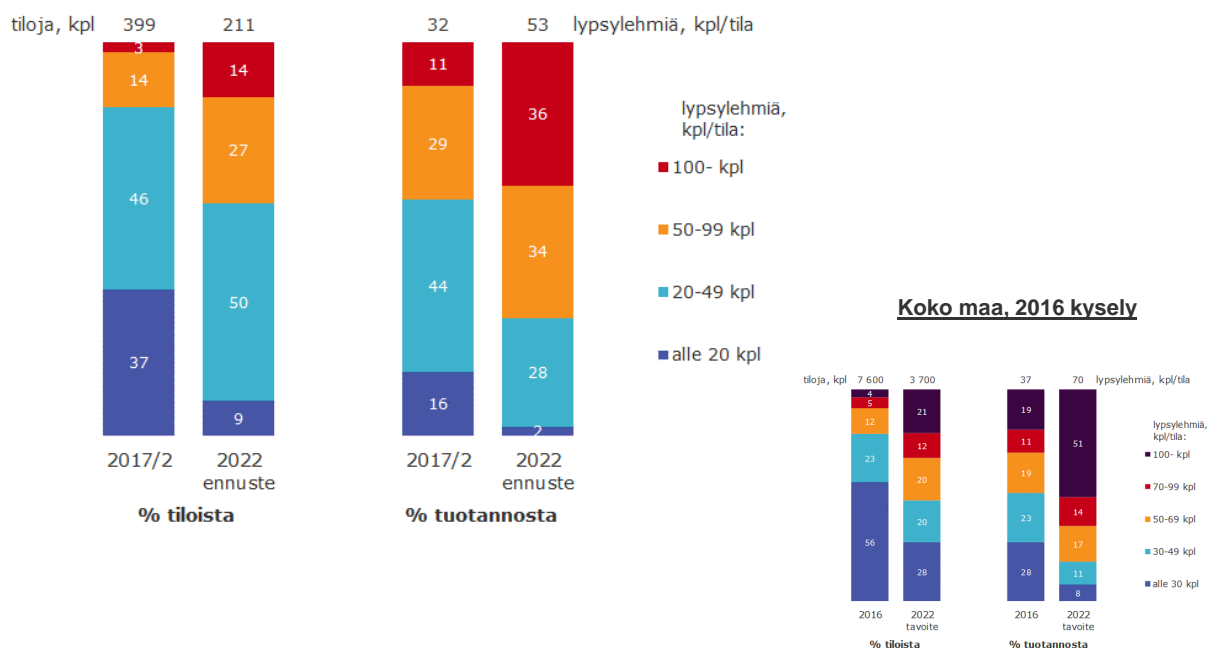

MAIDONTUOTANTOENNUSTEET / koko maa

- maidontuottajien suunnitelmat vuoteen 2022 (2016 kysely)

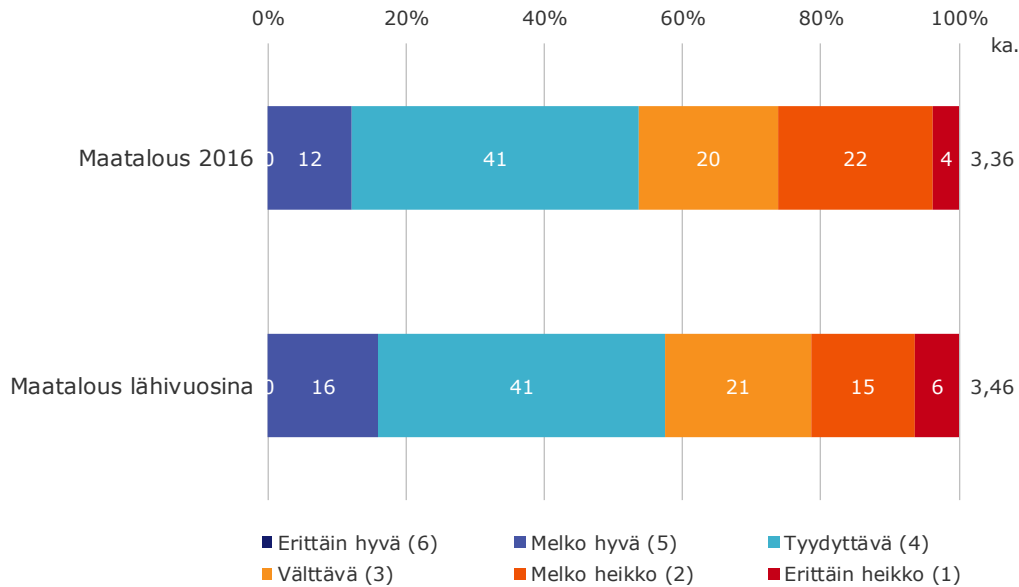

Maitotilojen tuotantorakenne, Keski-Suomi

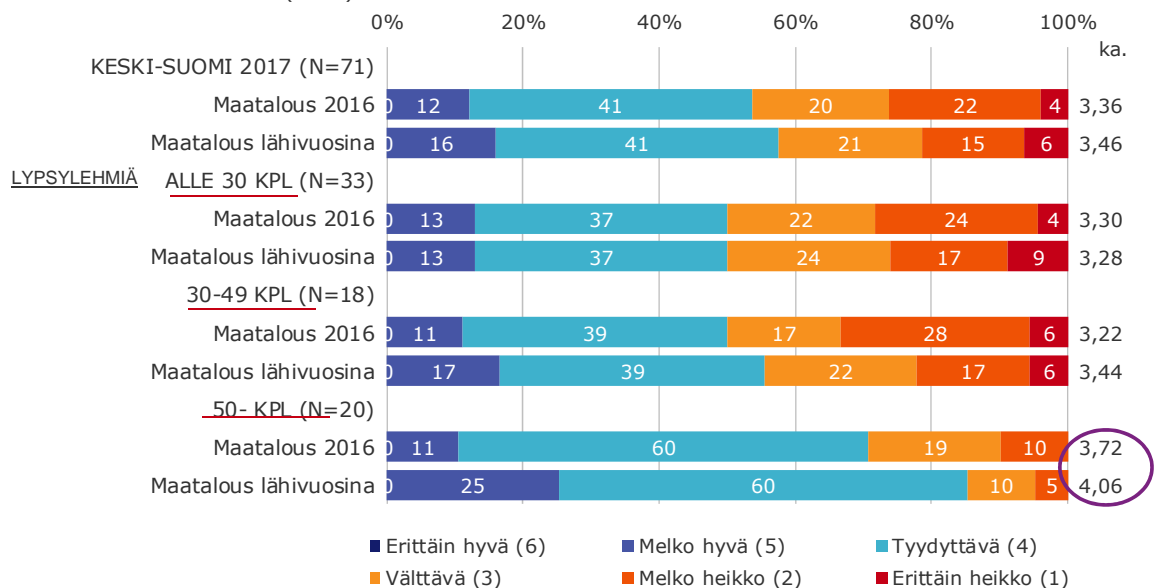
Maatalouden kannattavuuteen odotetaan lievää parannusta lähivuosille Keski-Suomen maitotiloilla

Mikä on arvionne tilanne toimintojen kannattavuudesta viime vuodelta (2016) ja arvionne lähivuosien (3-5 v.) kannattavuuskehityksestä?
Keski-Suomi 2017 (n=71)

Maatalouden kannattavuusnäkymät erikokoisilla maitotiloilla: suurilla tiloilla näkymät positiivisimmat

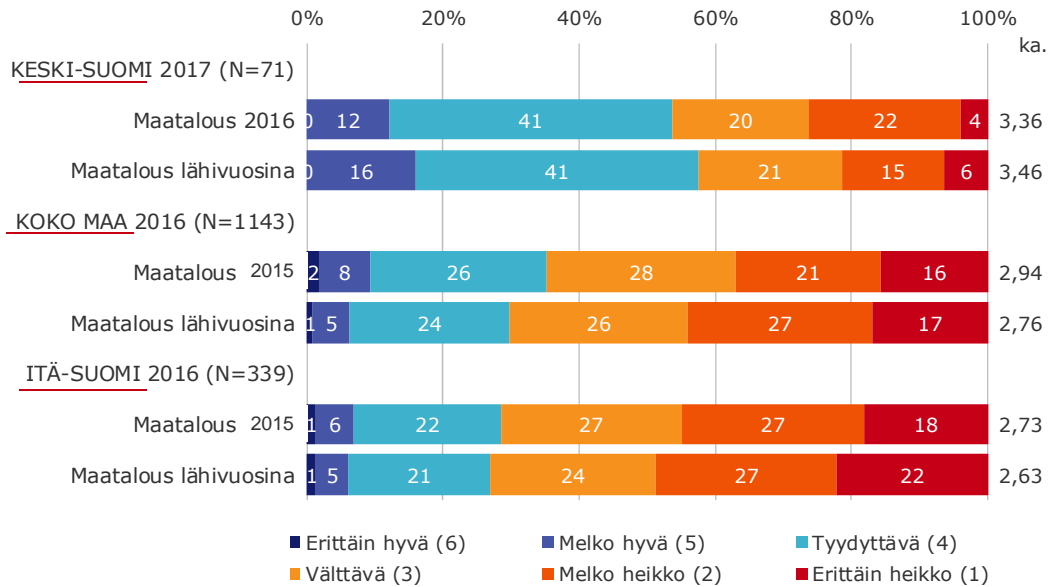
Mikä on arvionne tilanne toimintojen kannattavuudesta viime vuodelta (2016) ja arvionne lähivuosien (3-5 v.) kannattavuuskehityksestä?
Keski-Suomi 2017 (n=71)

Maatalouden kannattavuusnäkymät Keski-Suomessa muuta maata myönteisemmät (vertailu 2016 kyselyyn)

Mikä on arvionne tilanne toimintojen kannattavuudesta viime vuodelta (2016) ja arvionne lähivuosien (3-5 v.) kannattavuuskehityksestä?

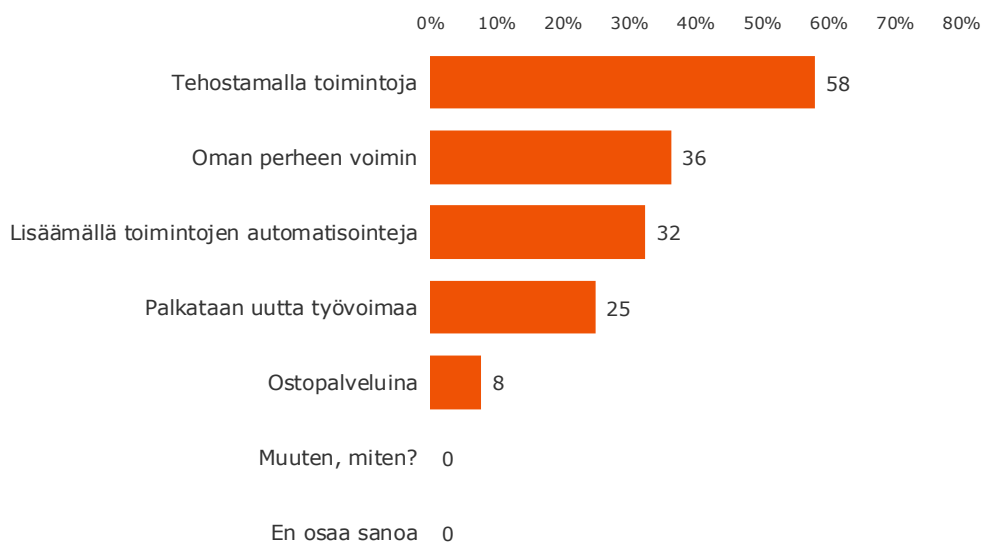
Keski-Suomi 2017 (n=71)

Toimintatapa laajennuksen jälkeen

Miten lisääntyvä työmäärä hallitaan tilallanne laajennuksen jälkeen?

Keski-Suomi 2017 (n=21)

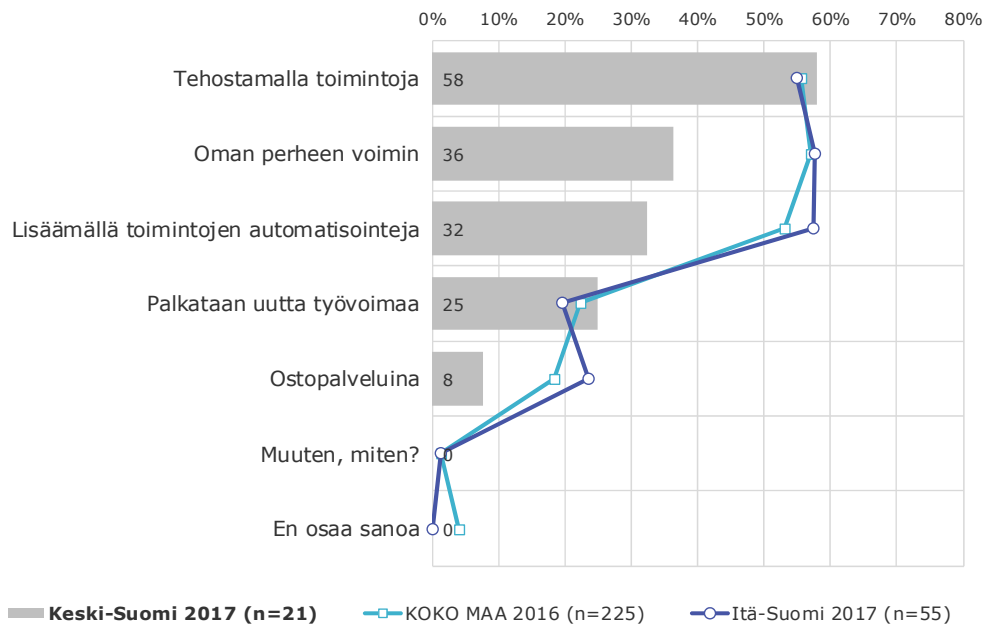

■ Keski-Suomi 2017 (n=21)

Toimintatapa laajennuksen jälkeen

Miten lisääntyvä työmäärä hallitaan tilallanne laajennuksen jälkeen?

Keski-Suomi 2017 (n=21)

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

51

4

Naudanlihantuotanto

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

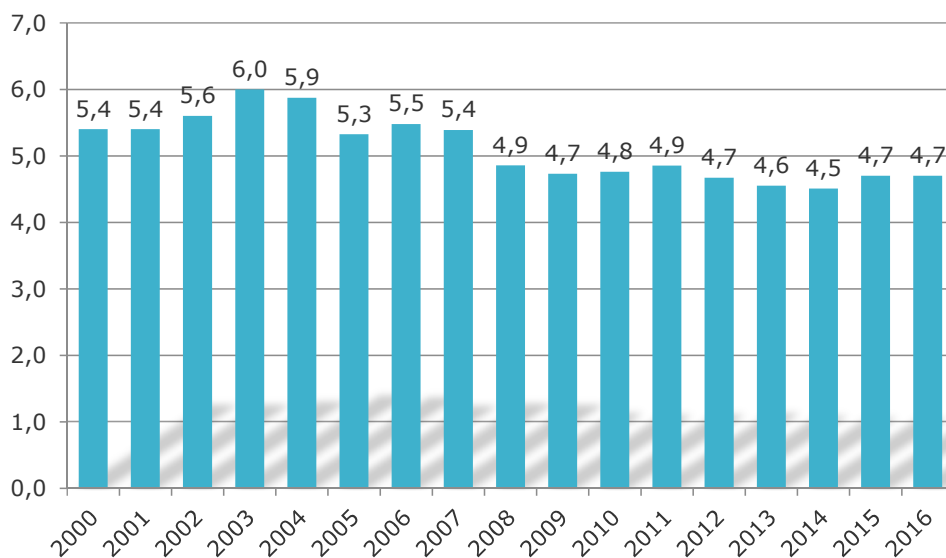
Naudanlihantuotanto Keski-Suomessa

- Keski-Suomessa nautakarjataloutta harjoittaa noin 660 tilaa. Naudanlihantuotanto on pysynyt melko vakaana vajaassa viidessä miljoonassa kilossa.
- Naudanlihantuotantoon erikoistuneita tiloja on 280 kpl (tilat, joilla ei ole lypsylehmiä). Erikoistuneet nautatilat ovat keskimääräistä pienempiä, mutta osuus teuraskasvatuksesta on suurempi ja maitotilojen pienempi kuin maassa keskimäärin.
- Maitotilojen teuraskasvatus painottuu keskimääräistä enemmän hiehoihin. Toisaalta maitotiloilta tulee kuitenkin arviolta 38 % naudanolasta, kun teuraslehmät lasketaan mukaan.
- Emolehmiin perustuvan tuotannon osuus on 17 % eli sama kuin maassa keskimäärin. Emolehmiä on yhteensä 190 tilalla, joista 50 on maitotiloja. Emolehmiin erikoistuneilla on emolehmiä on 3 000 kpl ja maitotiloilla 700 kpl.

	Erikoistuneita nautatiloja, kpl		Naudanlihantuotanto milj.kg	
	Keski-Suomi	Koko maa	Keski-Suomi	Koko maa
2010	316	3 760	4,8	82,6
2017e	280	3 350	4,7	85,7
	Ind.	Ind.	Ind.	
2010	100	100	100	100
2017	89	89	98	104

Naudanlihantuotanto 2000-2016

Keski-Suomi: naudanolha, milj. kg

Lähde: Luke

Yhteenveto

- Naudanlihantuotannon näkymät ovat suhteellisen vakaat. Kasvatuspaikkoja poistuu luopumisten myötä, mutta jatkavien tilojen laajennussuunnitelmat voivat toteutuessaan korvata vähennyksen pääosin.
- Laajennussuunnitelmia on peräti kolmella neljästä ostovasikan kasvatukseen erikoistuneista tiloista ja yli puolella jatkavista emolehmätiloista. Laajennussuunnitelmia on kuten maassa keskimäärin ja enemmän kuin Itä-Suomessa vuosi sitten. Haasteena on varmistaa investointien toteutuminen, sillä hankkeet ovat alkuvaiheessa ja tukiriippuvaisia.
- Teuraskasvatuspaikkoja poistuu merkittävästi, sillä ostovasikan kasvatukseen erikoistuneista vain 40 % jatkaa vuoteen 2022. Tilat ovat kuitenkin pieniä, sillä kasvatuskapasiteetin poistuma jää kolmannekseen. Laajennussuunnitelmien toteutuessa paikkojen vähennys jää pieneksi.
- Emolehmätiloista 61 % aikoo jatkaa tuotantoa. Viidennes emolehmistä poistuu, mutta laajennusten tuloksena määrä voisi kasvaa noin 700 emolehmällä (+20 %).
- Lehmien kokonaismäärä vähenisi noin 1 600:lla, mutta teuraspainon noustessa tuotannon vähennys jää noin 5%iin ja tuotanto lähes 4,5 miljoonaan kiloon.

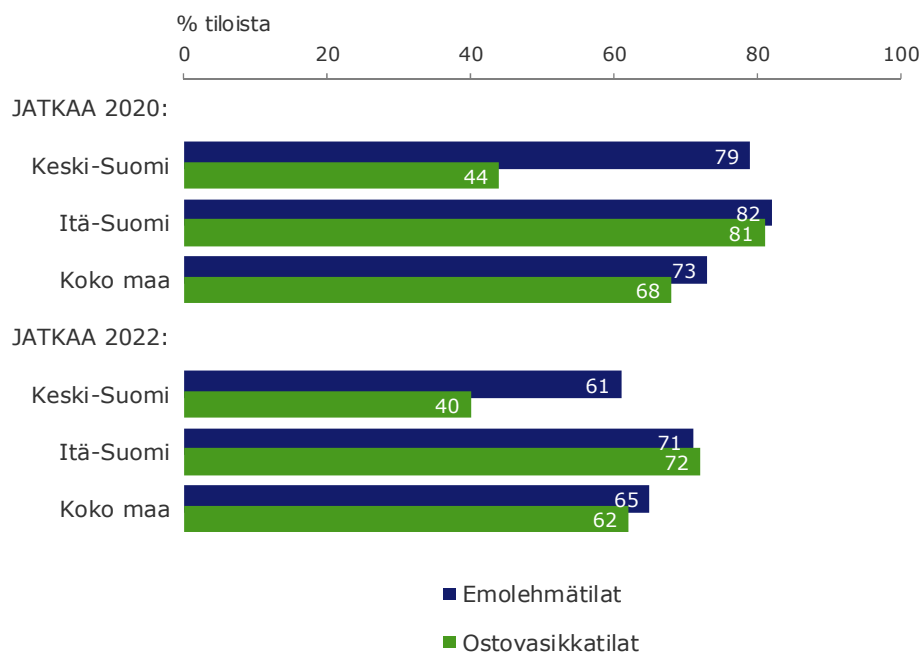
TUTKIMUSNÄYTE / ERIKOISTUNEET NAUTATILAT

Keski-Suomi			ELY – keskus 2017	
	Näyte kpl	Painotettu kpl		Tiloja kpl
Tilat, joilla ei lypsylehmiä	53	280	▪ Uudenmaan	104
- Emolehmät		121	▪ Varsinais-Suomen	179
- Teuraskasvatus		147	▪ Satakunnan	140
- Vasikkakasvatus		12	▪ Hämeen	185
			▪ Pirkanmaan	280
			▪ Kaakkois-Suomen	151
			▪ Etelä-Savon	209
			▪ Pohjois-Savon	372
			▪ Pohjois-Karjalan	209
			▪ Keski-Suomen	280
			▪ Etelä-Pohjanmaan	314
			▪ Pohjanmaan	327
			▪ Pohjois-Pohjanmaan	352
			▪ Kainuun	73
			▪ Lapin	123
			▪ Ahvenanmaan	57
			▪ Koko maa	3 355

ERIKOISTUNEET NAUDANLIHATILAT

	Keski-Suomi	Koko maa	Itä-Suomi
Tiloja , kpl	280	3 350	1 030
▪ Ikä, vuotta	52	49	49
▪ Peltoala, ha	54	69	66
▪ Emolehmiä, kpl/tila	24	28	26
▪ Emolehmiä, % alueen lehmistä	17	17	17
▪ Teurasnautoja, keskim. (teur.kasv.erik.)	62	82	79
MAITOTILAT			
▪ Naudan myynti kpl/vuosi/tila	10	12	13
▪ Nuoren naudan kasvatusmäärästä %	16	24	19

Erikoistuneiden nautatilojen jatkamissuunnitelmat

Luopuvilla tiloilla 21 % emolehmistä ja 33 % teurasnaudoista

	LUOPUJAT lopettaa 2017-2021	JATKAJAT jatkaa 2022
Tiloja, kpl (yht. 260 kpl)	120	140
TAUSTATIEDOT		
Ikä, vuotta	60	45
Peltoala, ha	35	72
Emolehmiä, keskim. kpl/tila	17	27
• Poistuma, kpl	760	
• Lisäys, kpl		1 500
<u>Ostovasikoiden kasvatukseen erik.:</u>		
Teurasnautoja, keskimäärin kpl/tila	34	84
Poistuma, nautoja kpl	2 950	
Lisäys, nautoja, kpl		2 300

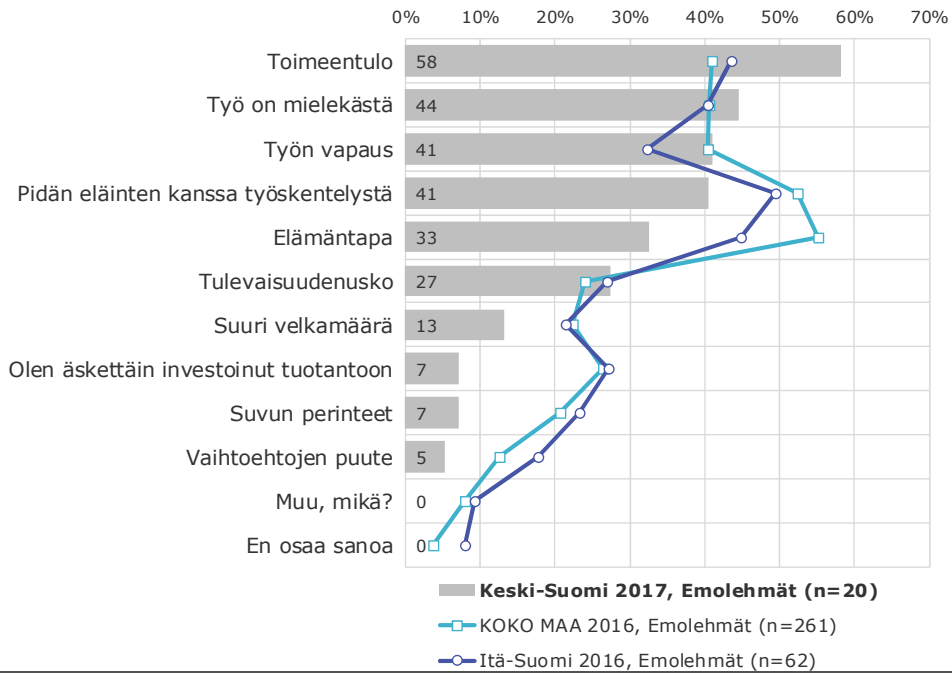
- Peltoviljely jatkuu 43 prosentilla luopuvista tiloista vuoden 2022 jälkeen

Eläköityminen ja jatkajan puute on pääsyynä tuotannosta luopumiseen erikoistuneessa naudanlihantuotannossa

	Erik. nautatilat	Maitotilat
Syy tuotannon loppumiseen	%	%
Siirrytään eläkkeelle, ei jatkajaa	59	23
Heikko kannattavuus	16	39
Suuri investointitarve	12	9
Suuri työmäärä, sitovuus	11	45
Kiristyvät eläinsuojelumääräykset	11	15
Matala tuottajahinta	10	36
Eu-tukimuutokset ja -vaatimukset	7	12
Terveydelliset syyt	4	27

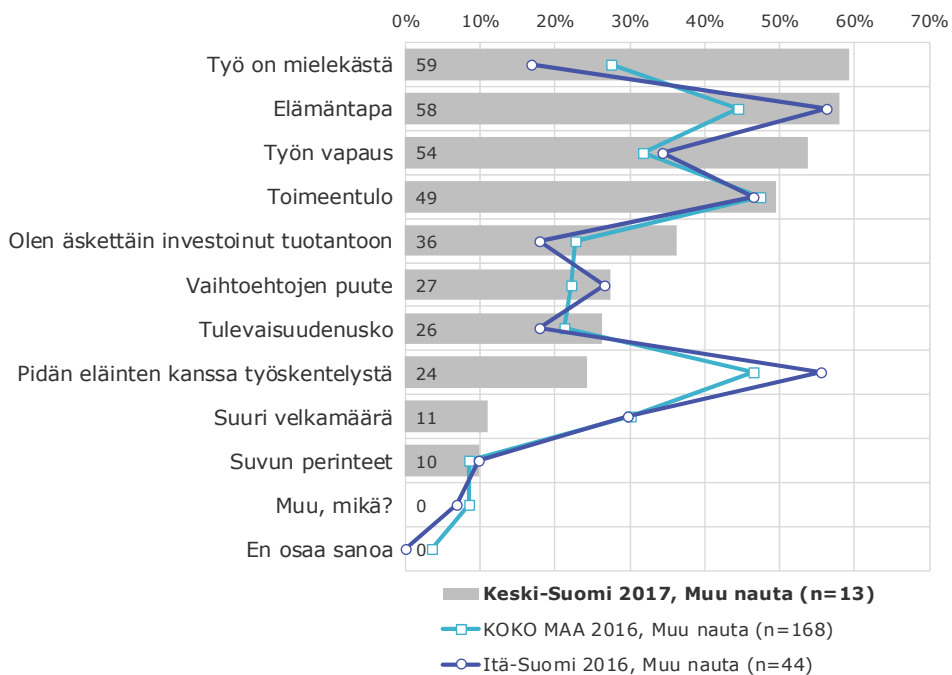
Tuotannon jatkamisen motiivi

Mikä saa teidän jatkamaan naudanlihantuotantoa?

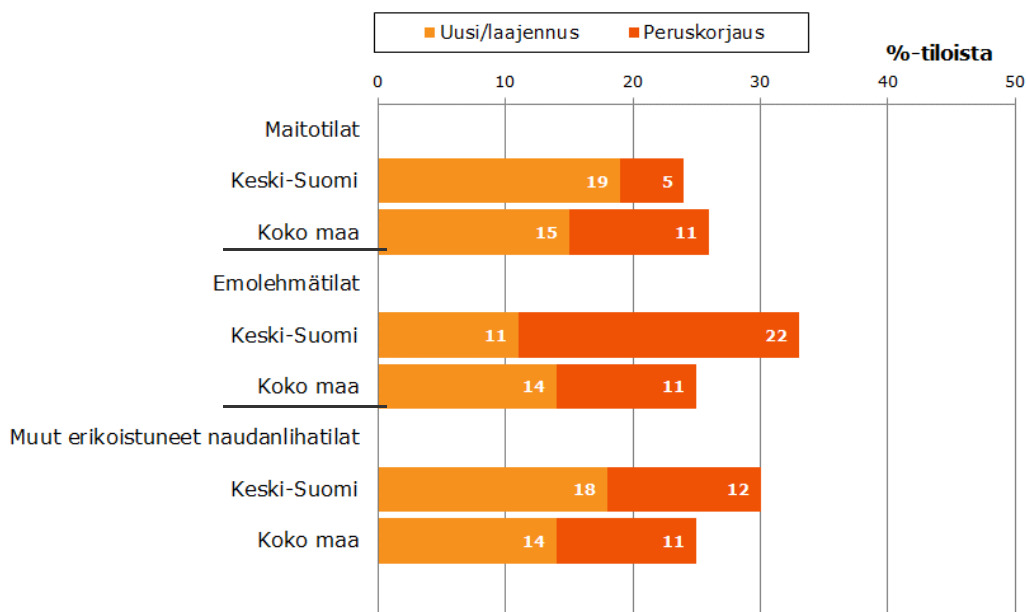

Tuotannon jatkamisen motiivi

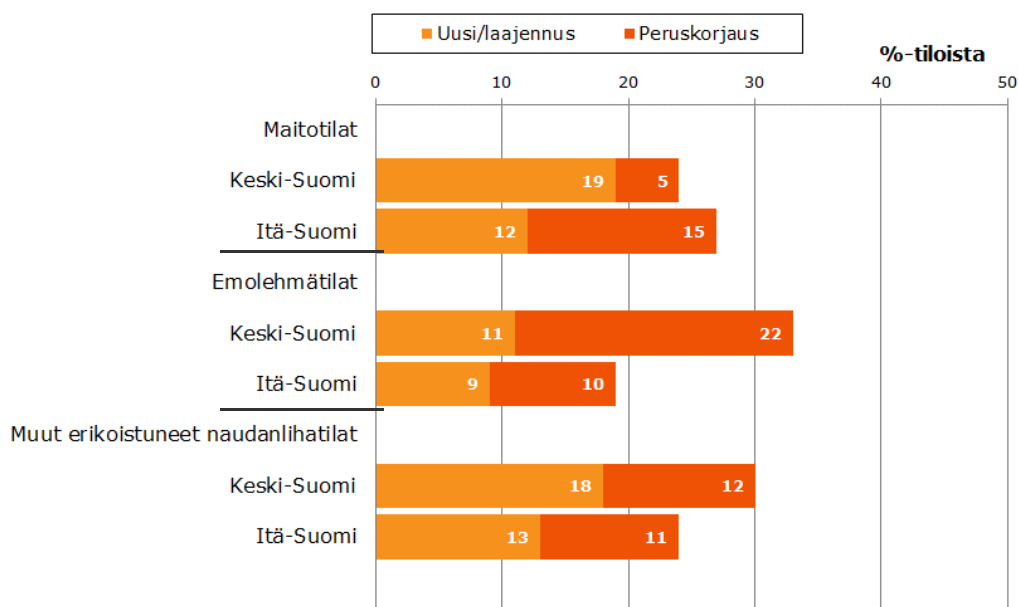
Mikä saa teidän jatkamaan naudanlihantuotantoa?

Kotieläintilojen tuotantorakennusinvestointi- suunnitelmat seuraavalle 5 vuodelle

Kotieläintilojen tuotantorakennusinvestointi- suunnitelmat seuraavalle 5 vuodelle

Emolehmätilat suunnittelevat investointeja nopeammalla aikataululla kuin teuraskasvatukseen erikoistuneet tilat

	Emolehmätilat	Muut erikoistuneet
INVESTOINTIAJANKOHTA	%	%
2017-2018	79	48
2019-2020	4	46
2021-	17	6

Tuotantorakennusinvestointisuunnitelmat 5 vuodelle

	Emolehmätilat	Muut erik.nauta tilat
INVESTOINTISUUNNITELMAT		
%-tiloista	33	30
Investoivia tiloja yht., kpl	40	44
-Uudet ja vanhojen laajennukset, kpl	13	26
-Peruskorjaukset, kpl	27	18
INVESTOINNIN SUURUUS	€/tila	€/tila
-Uudet ja vanhojen laajennukset, kpl	330 000	420 000
NAUTAPAikkojen LISÄYS	kpl	kpl
- Emolehmät, kpl	24⇒53	
- Teuraskasvatuspaikat, kpl		96⇒227

- Maitotilat mukaan lukien emolehmiä lisättäisiin 1 500 kpl (poistuma 760 kpl).
- Teuraskasvatukseen erikoistuneilla tiloilla nautamäärä kasvaisi 2 300 kpl (poistuma 2950 kpl).

Hiehojen oma teuraskasvatus yleisintä alle 50 lehmän tiloilla

Nykyisin Keski-Suomi	Kaikki	Lehmiä <30 kpl	Lehmiä 30-49	Lehmiä 50-	Lehmiä 50-Koko maa
Maitotilat, kpl	403	252	84	67	1 680
Teuraskasvatus (pääosin)	15	17	17	5	10
Vasikat myyntiin (pääosin)	50	47	39	76	70
Hiehojen oma teuraskasvatus, sonnivasikat myyntiin	35	36	44	19	22

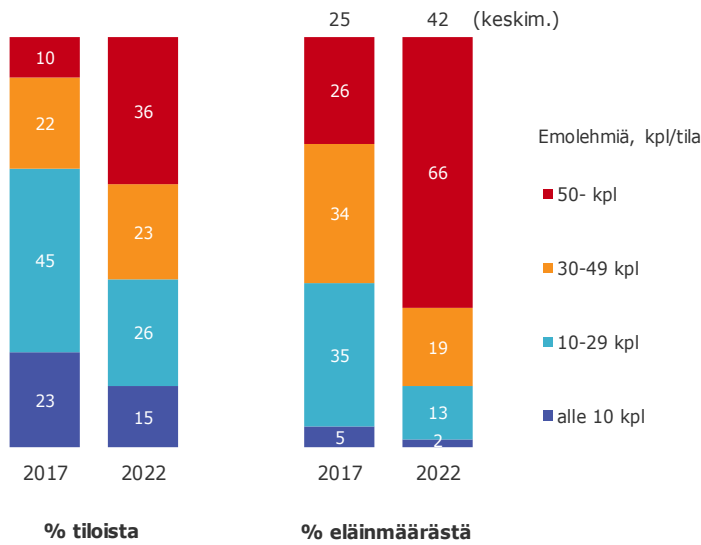
Tulevaisuudessa Keski-Suomi	Kaikki	Lehmiä <30 kpl	Lehmiä 30-49	Lehmiä 50-	Lehmiä 50-Koko maa
Teuraskasvatus (pääosin)	18	20	21	5	9
Vasikat myyntiin (pääosin)	45	42	31	75	69
Hiehojen oma teuraskasvatus, sonnivasikat myyntiin	37	38	48	20	22

Maitotiloilla hiehojen teuraskasvatus on yleisempää kuin muualla, mutta kasvatusmäärät (keskikoko) pienempiä

Nykyisin	Kaikki	Itä-Suomi	Keski-Suomi
Maitotilat, kpl	7 700	2412	403
Teuraskasvatus (pääosin)	13	11	15
Vasikat myyntiin (pääosin)	63	67	50
Hiehojen oma teuraskasvatus, sonnivasikat myyntiin	24	22	35

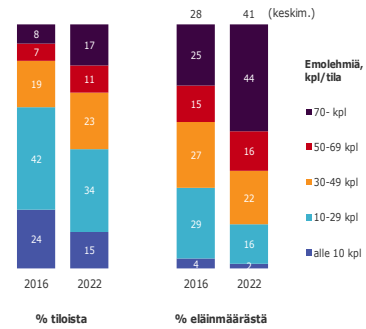
Tulevaisuudessa	Kaikki	Itä-Suomi	Keski-Suomi
Teuraskasvatus (pääosin)	11	10	18
Vasikat myyntiin (pääosin)	63	65	45
Hiehojen oma teuraskasvatus, sonnivasikat myyntiin	26	25	37

Emolehmätuotannon rakenne

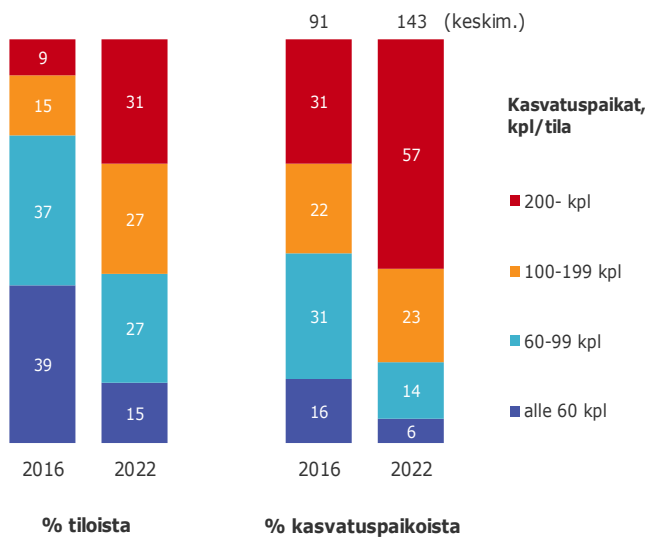

Koko maa, 2016 kysely

Itä-S: 26 kpl→30 kpl

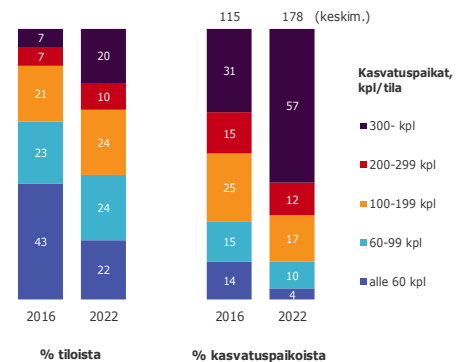

Lihanautatilojen rakenne (ostovasikan kasvatus, yli 20 naudan tilat)

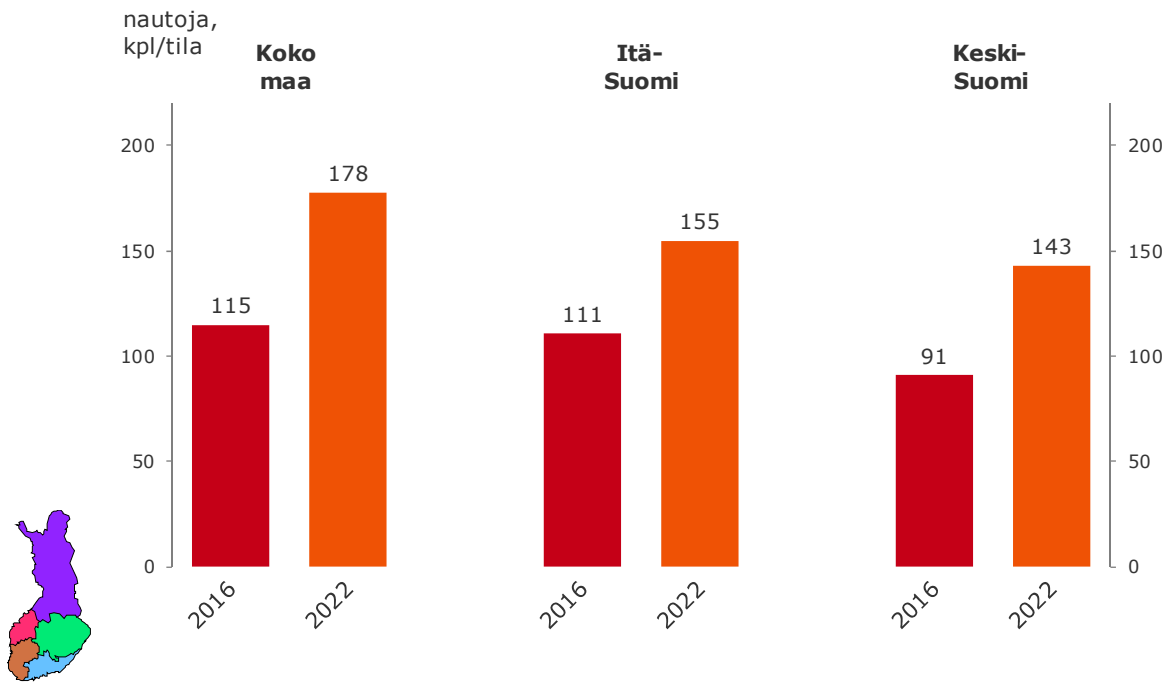
Koko maa, 2016 kysely

Itä-S: 111 kpl→155 kpl

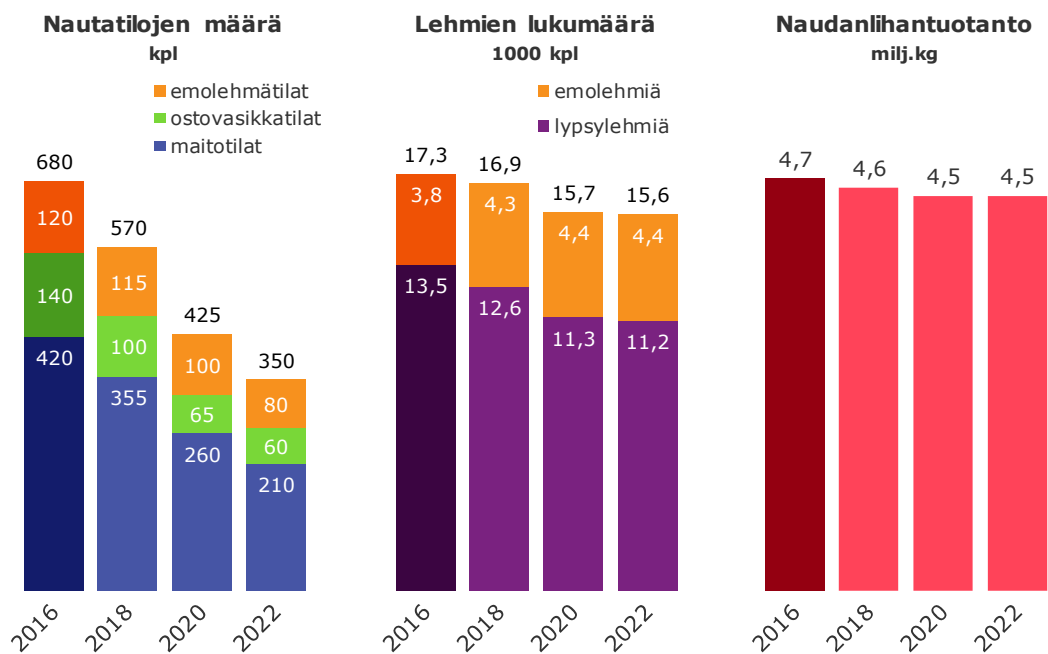

Naudanlihantuotannon yksikkökoko 2016, 2022

- erikoistuneet nautatilat (ostovasikat) >20 nautaa

Naudanlihantuotantoennusteet, Keski-Suomi

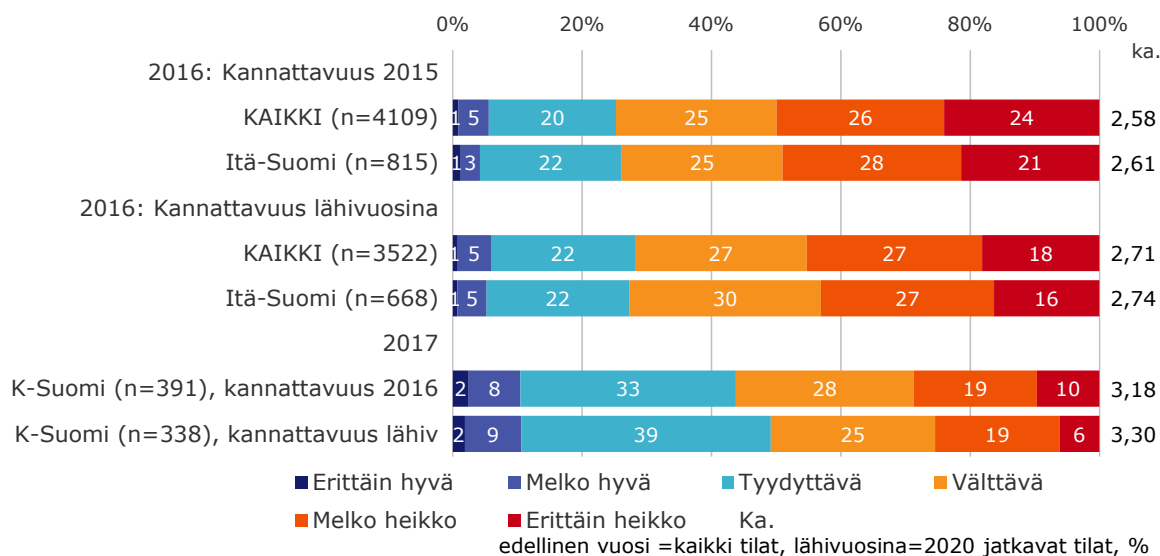
5

Kannattavuus, yleiset investoinnit

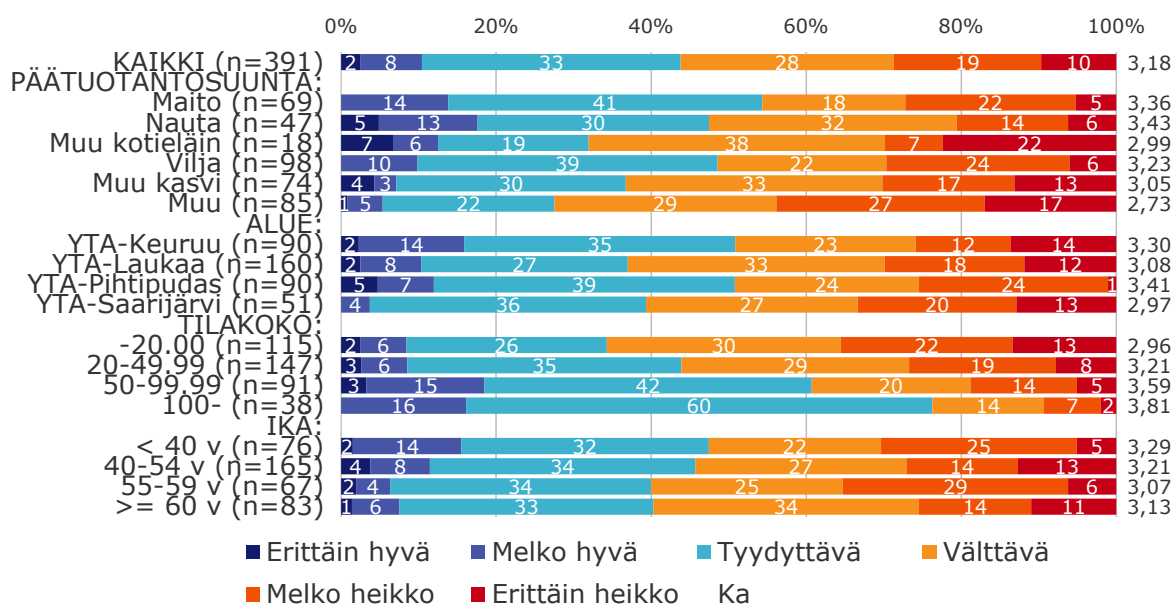
Kannattavuusnäkömä parantunut jonkin verran viime vuoteen nähden

Maatalouden kannattavuus edellisenä vuonna ja lähivuosina

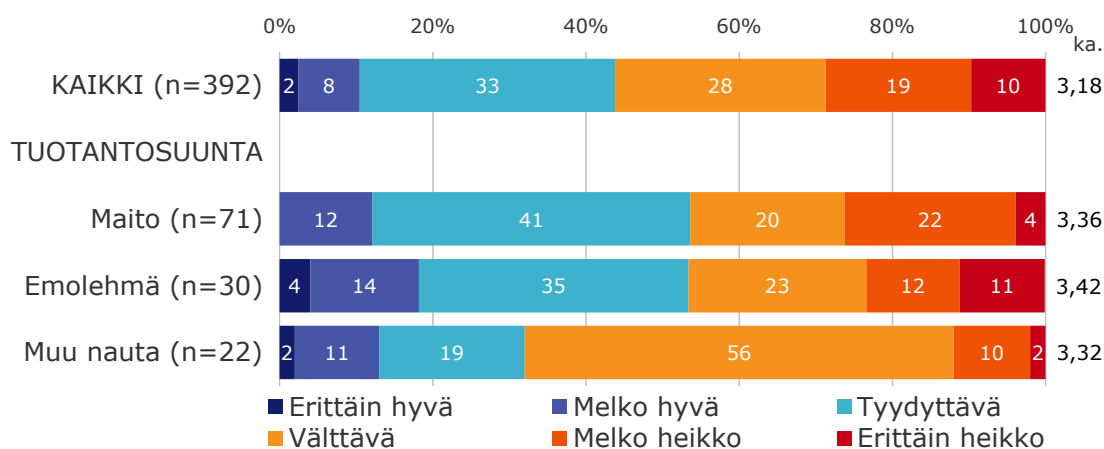
Nautakarjatiloilta myönteisin kuva tilansa kannattavuudesta

Maatalouden kannattavuus vuonna 2016

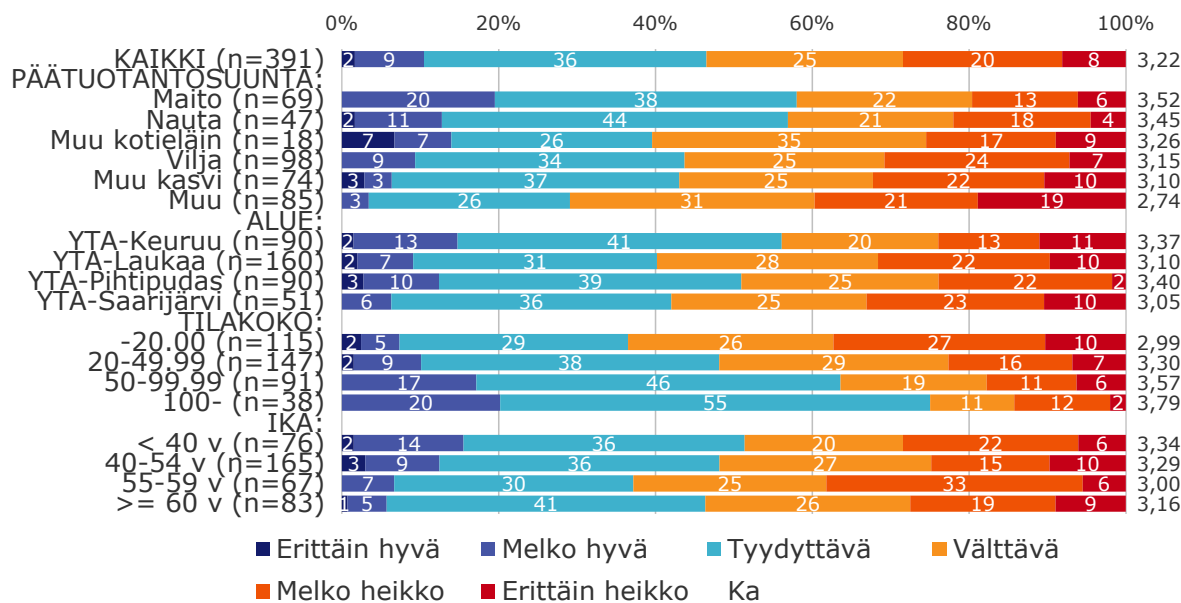
Emolehmätiloilta hieman parempi kuva tilansa kannattavuudesta kuin muilla nautakarjatiloilta

Maatalouden kannattavuus 2016

Lypsykarja- ja kanatiloilla parhaat, kasvitiloilla heikoimmat kannattavuusnäkymät (tuotantos suunnat, keskiarvo)

Maatalouden kannattavuus lähivuosina

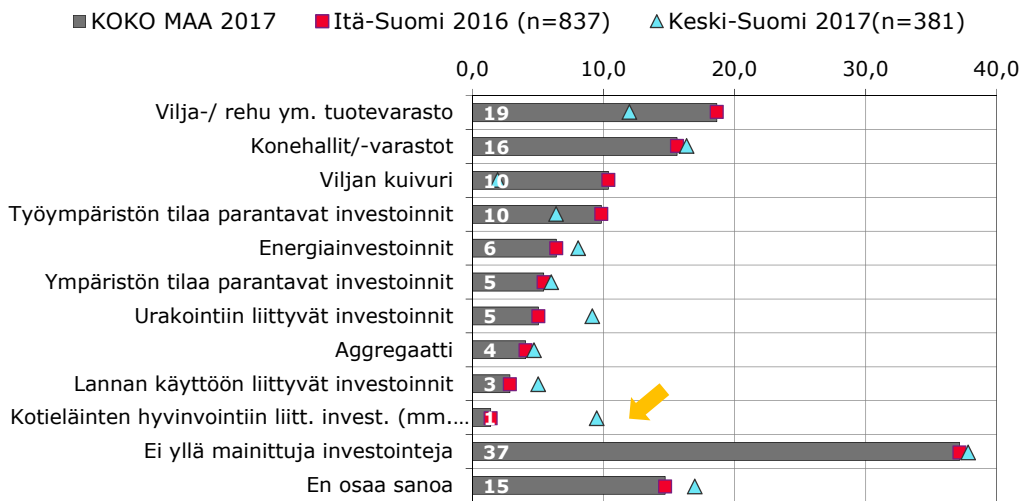

Maa- ja metsätalouden sekä muun yritystoiminnan kannattavuus

	Maatalous		Metsätalous		Muu yritystoiminta	
	2016 lähivuosina	2016 lähivuosina	2016 lähivuosina	2016 lähivuosina	2016 lähivuosina	2016 lähivuosina
KAIKKI (n=391)	3,18	3,22	3,88	3,95	3,77	3,91
PÄÄTUOTANTOSUUNTA:						
Maito (n=69)	3,36	3,52	3,89	4,01	4,04	4,06
Nauta (n=47)	3,43	3,45	3,89	4,01	3,87	4,11
Muu kotieläin (n=18)	2,99	3,26	3,55	3,66	3,31	3,54
Vilja (n=98)	3,23	3,15	3,97	4,07	3,79	3,92
Muu kasvi (n=74)	3,05	3,10	3,85	3,86	3,77	3,91
Muu (n=85)	2,73	2,74	4,14	4,21	3,37	3,49
ALUE:						
YTA-Keuruu (n=90)	3,30	3,37	4,09	4,18	4,04	4,23
YTA-Laukaa (n=160)	3,08	3,10	3,71	3,78	3,64	3,72
YTA-Pihtipudas (n=90)	3,41	3,40	4,08	4,10	3,71	3,69
YTA-Saarijärvi (n=51)	2,97	3,05	3,69	3,82	3,75	4,15
TILAKOKO:						
-20.00 (n=115)	2,96	2,99	3,73	3,81	3,55	3,68
20-49.99 (n=147)	3,21	3,30	4,08	4,16	3,85	4,08
50-99.99 (n=91)	3,59	3,57	3,97	3,98	3,95	4,03
100- (n=38)	3,81	3,79	3,76	3,90	4,33	4,36
IKÄ:						
< 40 v (n=76)	3,29	3,34	3,90	3,89	3,80	4,17
40-54 v (n=165)	3,21	3,29	3,86	4,02	3,89	3,99
55-59 v (n=67)	3,07	3,00	3,73	3,75	4,02	3,97
>= 60 v (n=83)	3,13	3,16	3,99	4,04	3,34	3,42

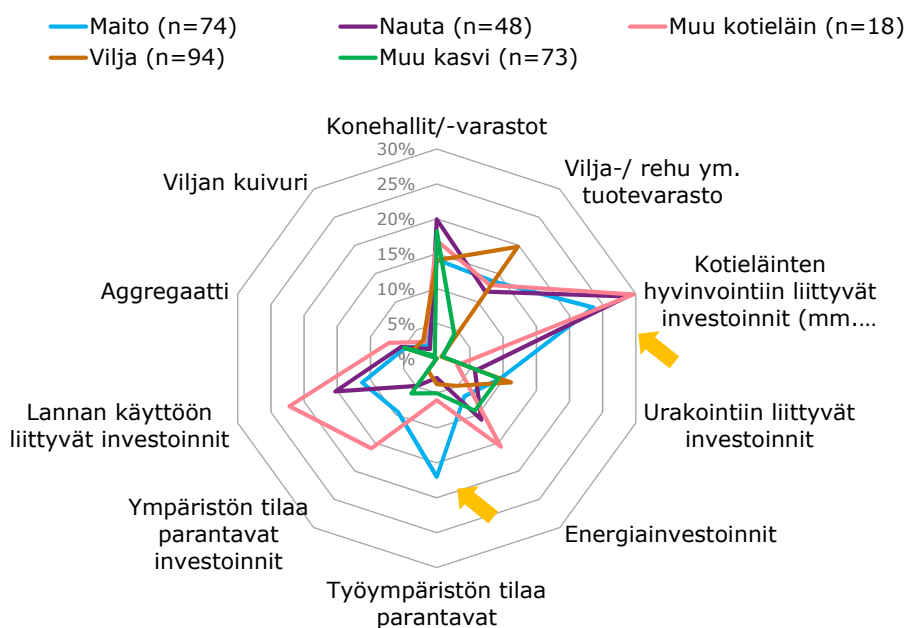
Arvosana 5=Erittäin hyvä – 1 Erittäin heikko

Investointeja suunnitteilla varsinkin kotieläinten hyvinvointiin sekä urakointiin Keski-Suomessa

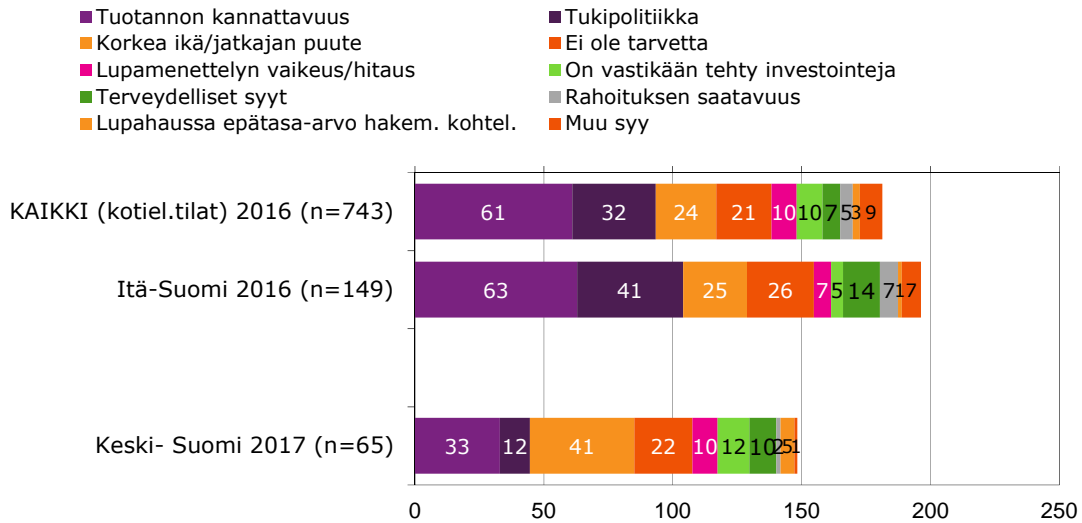
Investoinnit seuraavan 5 v aikana tuotantosuunnittain Keski-Suomessa

Uusinvestoinnit lähivuosina

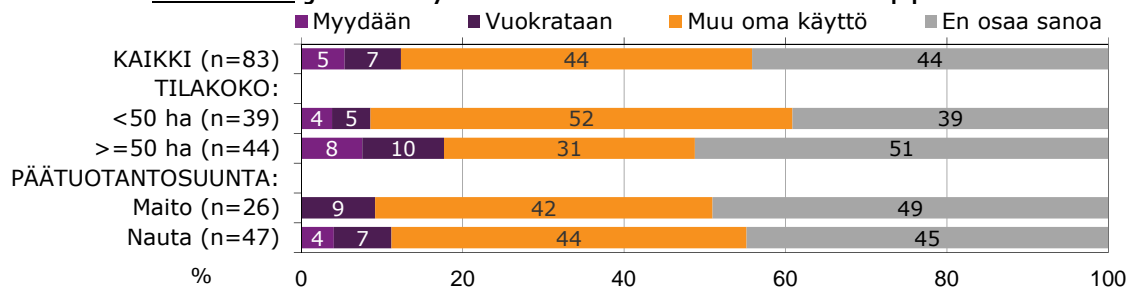
Korkea ikä ja jatkajan puute Keski-Suomessa keskeisin syy siihen että ei investoida

Miksi ei investointeja kotieläinrakennuksiin?

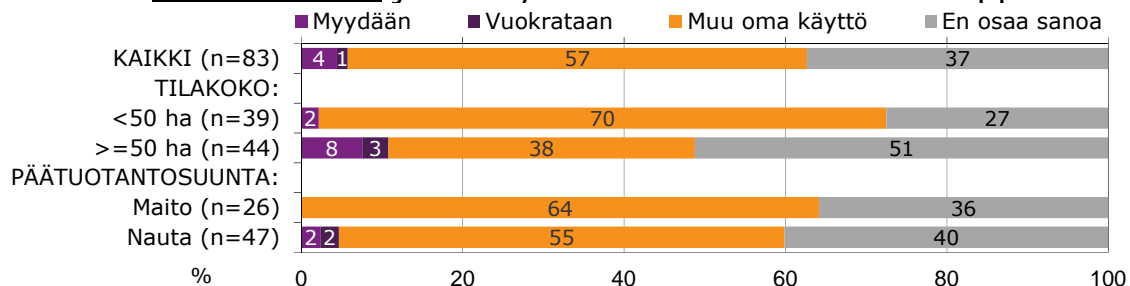

Lantalan ja rehuvaraston jatkokäyttö

Lantalan jatkokäyttö maataloustuotannon loppuessa

Rehuvaraston jatkokäyttö maataloustuotannon loppuessa

6

Työkyky, jaksaminen ja kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät

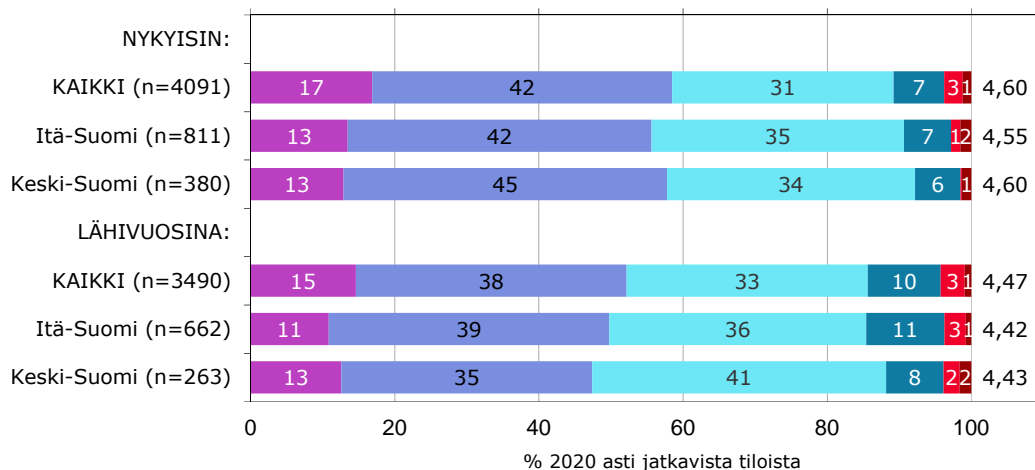

Tuntemus työkyvystä hieman heikkenemässä

Millaiseksi koette työkykyenne tällä hetkellä?

Jaksaminen tilan töiden hoitamisessa

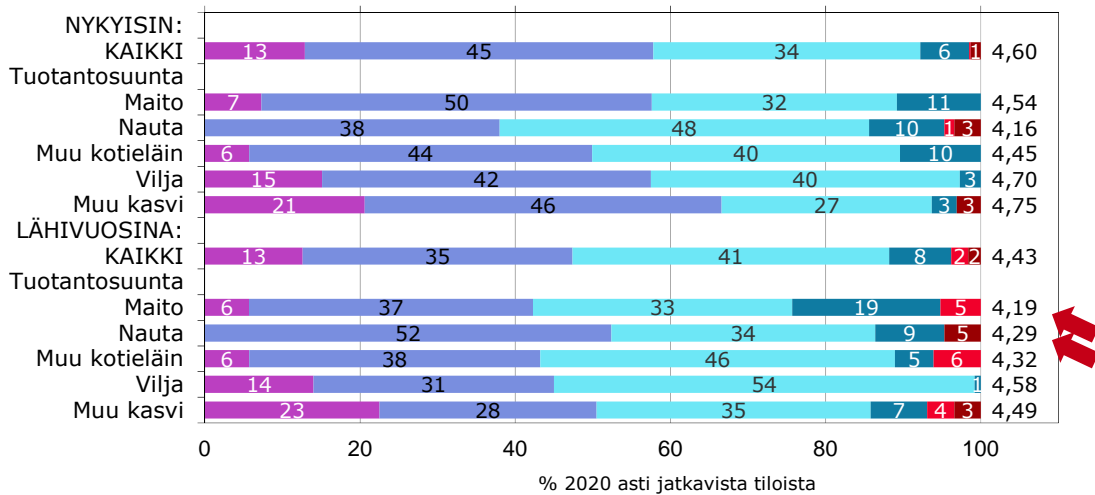
■ Erittäin hyvin(6) ■ Melko hyvin ■ Tyydyttävästi ■ Välttävästi ■ Melko heikosti ■ Erittäin heikosti(1) Ka.

Jaksaminen tilan töiden hoitamisessa tuotanto-suunnittain; kotieläintiloilla heikkenemässä

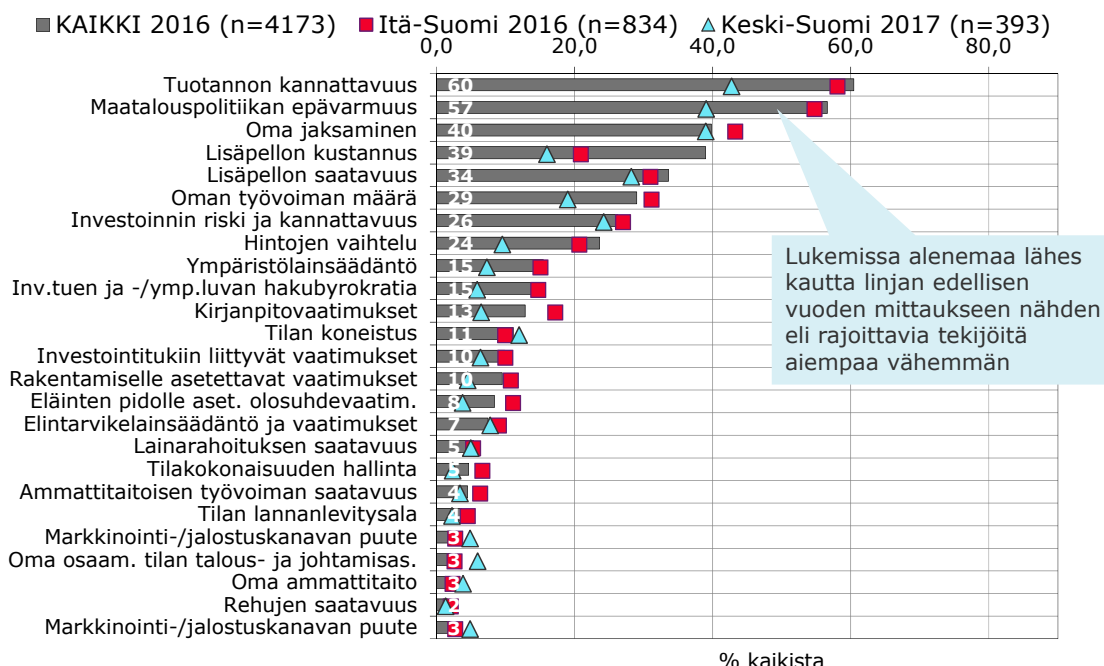
Jaksaminen tilan töiden hoitamisessa

■ Erittäin hyvin(6) ■ Melko hyvin ■ Tyydyttävästi ■ Välttävästi ■ Melko heikosti ■ Erittäin heikosti(1) Ka.

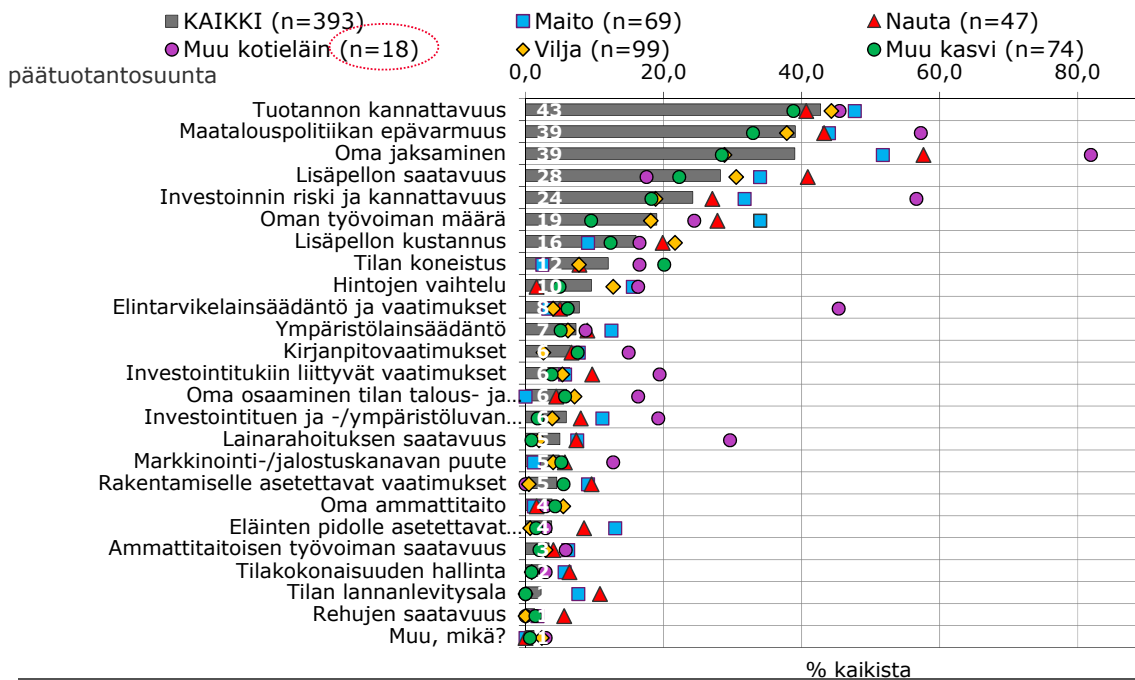
Tuotannon kannattavuus ja maatalouspolitiikan epävarmuus rajoittavia tekijöitä

Kilpailukykyä rajoittavat tekijät

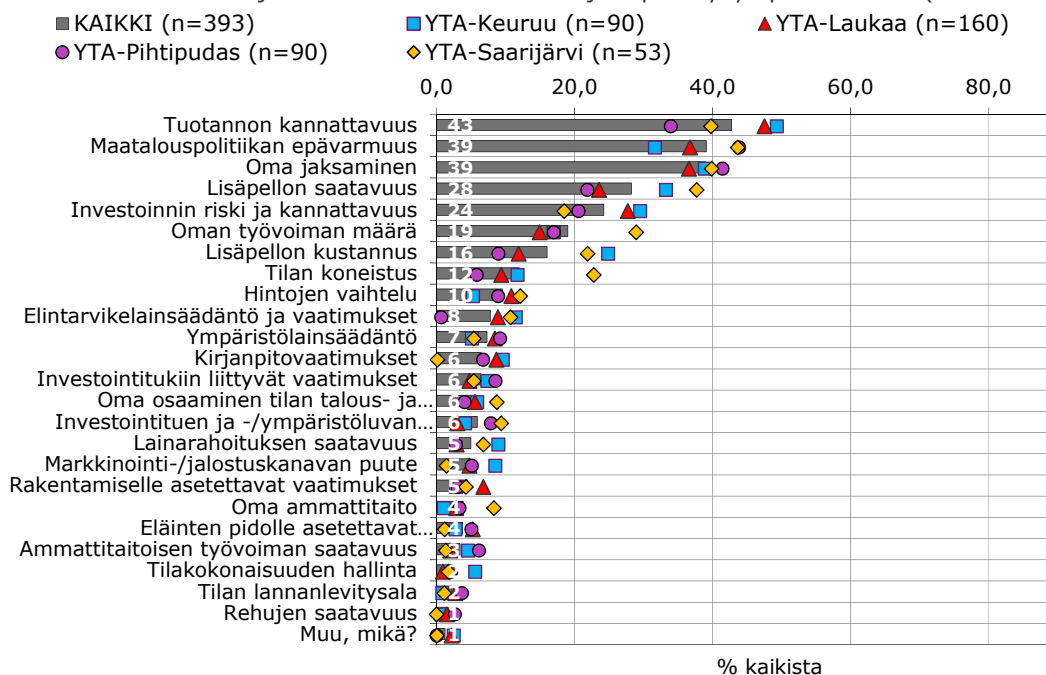
Kotieläintilat enemmän rajoittavia tekijöitä; erityisesti jaksaminen

Mitkä seuraavista asioista rajoittavat tilanne kehittämistä ja kilpailukyvyn parantamista (% kaikista)

Tilan kehittämisen rajoitteet alueittain

Mitkä seuraavista asioista rajoittavat tilanne kehittämistä ja kilpailukyvyn parantamista (% kaikista)

7

Yrittäjyysprofilointi

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

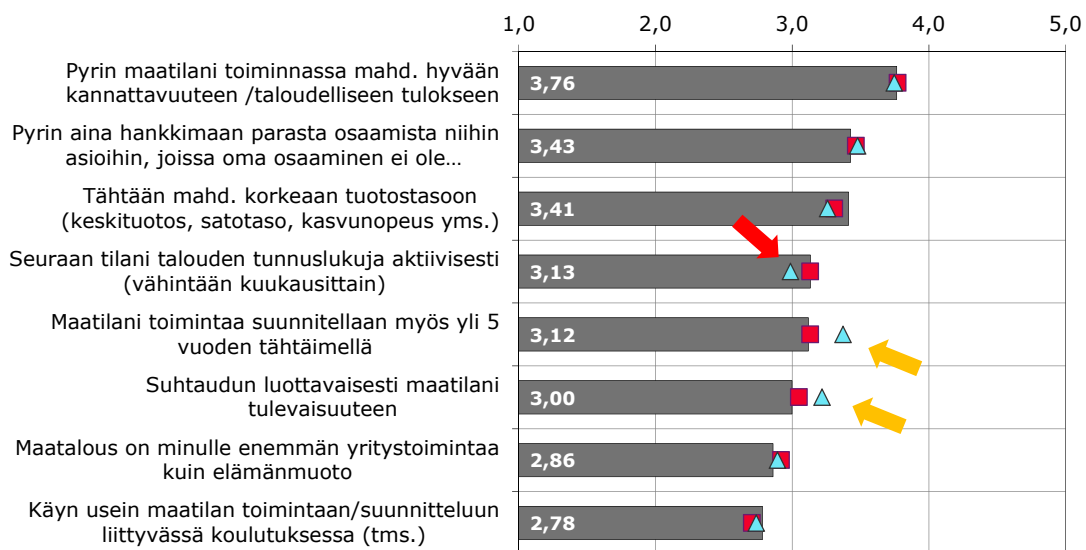
© TNS 4/2017

221100530

Keski-Suomessa suunnitteluhorisontti keskimääräistä pidemmällä

■ KAIKKI 2016 (n=4070) ■ Itä-Suomi 2016 (n=811) ▲ Keski-Suomi 2017 (n=402)

Keskisarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei sovi lainkaan <--> 5 Sopii erittäin hyvin)

KANTAR TNS

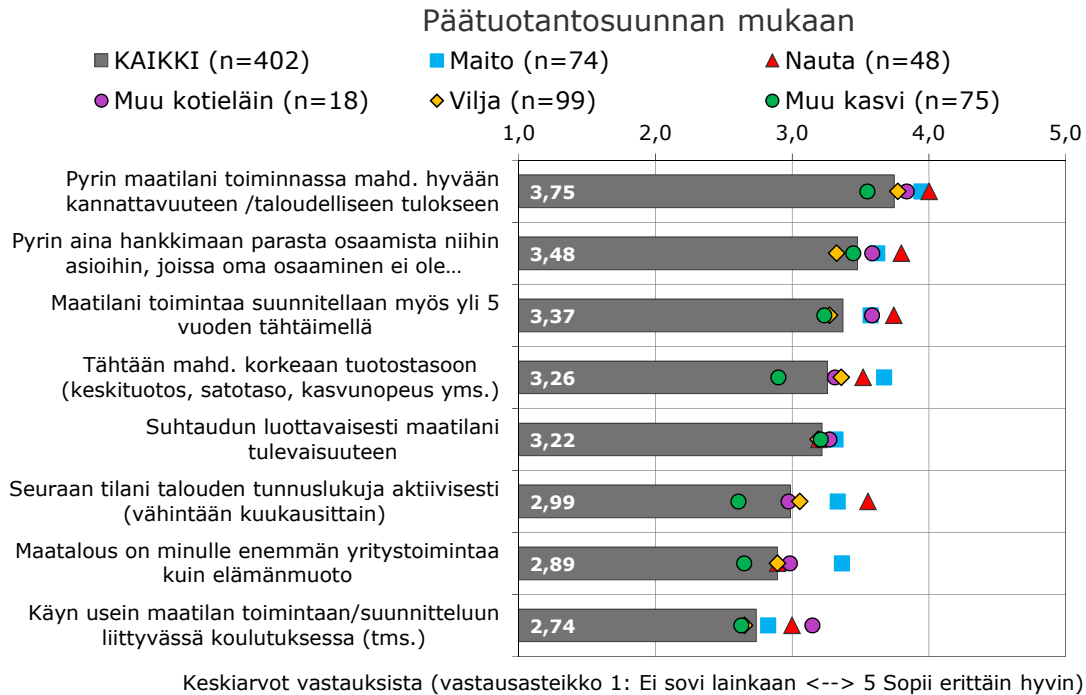
Suomen Gallup Elintarviketiето Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017

221100530

Maito ja nautatiloilla yrittäjyysasenteet vahvimmat Keski-Suomessa

Yrittäjyysmuuttujien keskiarvot taustoittain - yrittäjyysasenteet vahvistuvat tilakoon kasvaessa

	Pyrin maatilani toiminnassa mahd. hyvään kannattavuuteen /taloudelliseen tulokseen	Pyrin aina hankkimaan parasta osaamista niihin asioihin, joissa oma osaaminen ei ole parhaimmillaan	Maatilani toimintaa suunnitellaan myös yli 5 vuoden tähtäimellä	Tähtään mahd. korkeaan tuotostasoon (keskituotos, satotaso, kasvunopeus yms.)	Suhtaudun luottavaisesti maatilani tulevaisuuteen	Seuraan tilani talouden tunnuslukuja aktiivisesti (vähintään kuukausittain)	Maatalous on minulle enemmän yritystoimintaa kuin elämänmuoto	Käyn usein maatilantoimintaan/suunnitteluun liittyvässä koulutuksessa (tms.)
KESKI-SUOMI								
KAIKKI (n=402)	3,75	3,48	3,37	3,26	3,22	2,99	2,89	2,74
PÄÄTUOTANTOSUUNTA:								
Maito (n=74)	3,95	3,62	3,57	3,67	3,32	3,33	3,36	2,82
Nauta (n=48)	4,00	3,80	3,74	3,52	3,20	3,55	2,89	3,00
Muu kotieläin (n=18)	3,84	3,58	3,58	3,31	3,27	2,97	2,98	3,15
Vilja (n=99)	3,77	3,33	3,27	3,36	3,19	3,06	2,89	2,65
Muu kasvi (n=75)	3,55	3,45	3,23	2,90	3,21	2,61	2,85	2,63
TILAKOKO:								
-20.00 (n=118)	3,50	3,40	3,13	2,91	3,14	2,61	2,53	2,49
20-49.99 (n=150)	3,88	3,48	3,43	3,35	3,17	3,22	2,95	2,77
50-99.99 (n=94)	4,05	3,53	3,63	3,84	3,24	3,41	3,51	3,19
100- (n=40)	4,28	3,93	4,15	4,01	3,97	3,74	3,94	3,47
YTA-ALUE:								
Keuruu (n=94)	3,88	3,54	3,58	3,30	3,31	2,98	3,17	2,73
Laukaa (n=162)	3,64	3,50	3,25	3,13	3,07	3,02	2,82	2,71
Pihtipudas (n=92)	3,89	3,44	3,39	3,34	3,30	3,06	2,90	2,88
Saarijärvi (n=54)	3,62	3,43	3,32	3,31	3,25	2,86	2,72	2,62
IKÄ:								
< 40 v (n=76)	3,84	3,33	3,43	3,31	3,38	3,08	2,75	2,81
40-54 v (n=171)	3,78	3,61	3,52	3,37	3,22	2,98	3,01	2,75
55-59 v (n=69)	3,57	3,48	3,25	2,96	2,99	2,91	2,82	2,85
>= 60 v (n=86)	3,74	3,38	3,15	3,22	3,24	2,98	2,86	2,59

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei sovi lainkaan <--> 5 Sopii erittäin hyvin)

8

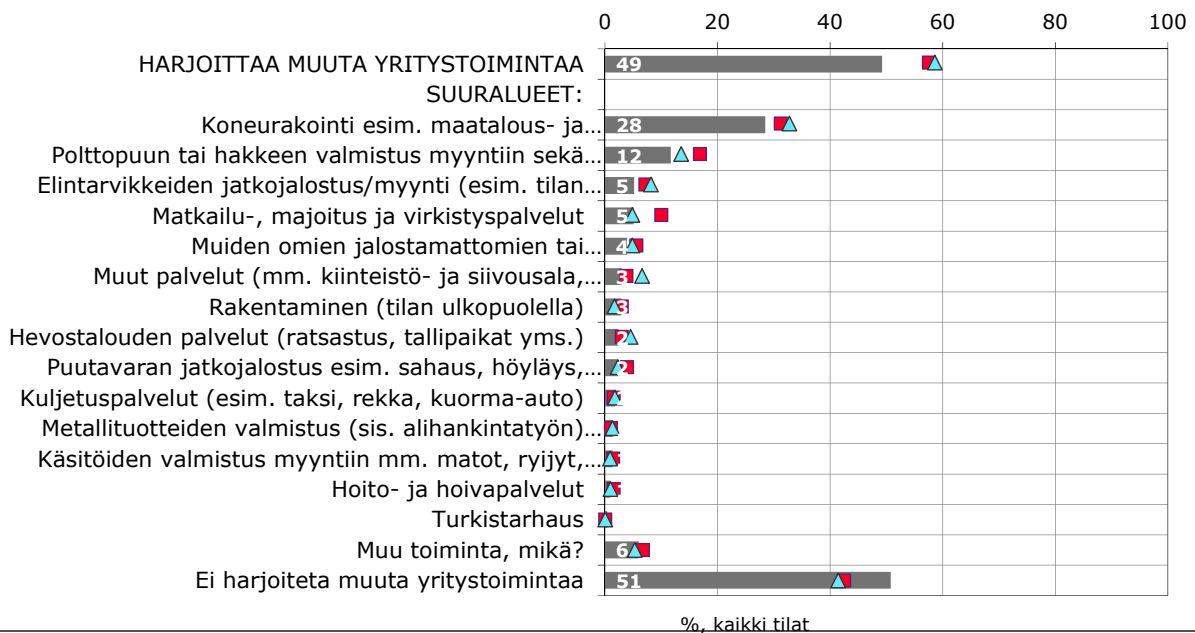
Toimintastrategiat:
 - muu yritystoiminta,
 työvoimapalvelut, urakointi,
 luomu, myyntikanavat

Muuta yritystoimintaa harjoitetaan Keski-Suomessa aktiivisesti

Muun yritystoiminnan harjoittaminen 2015/2016

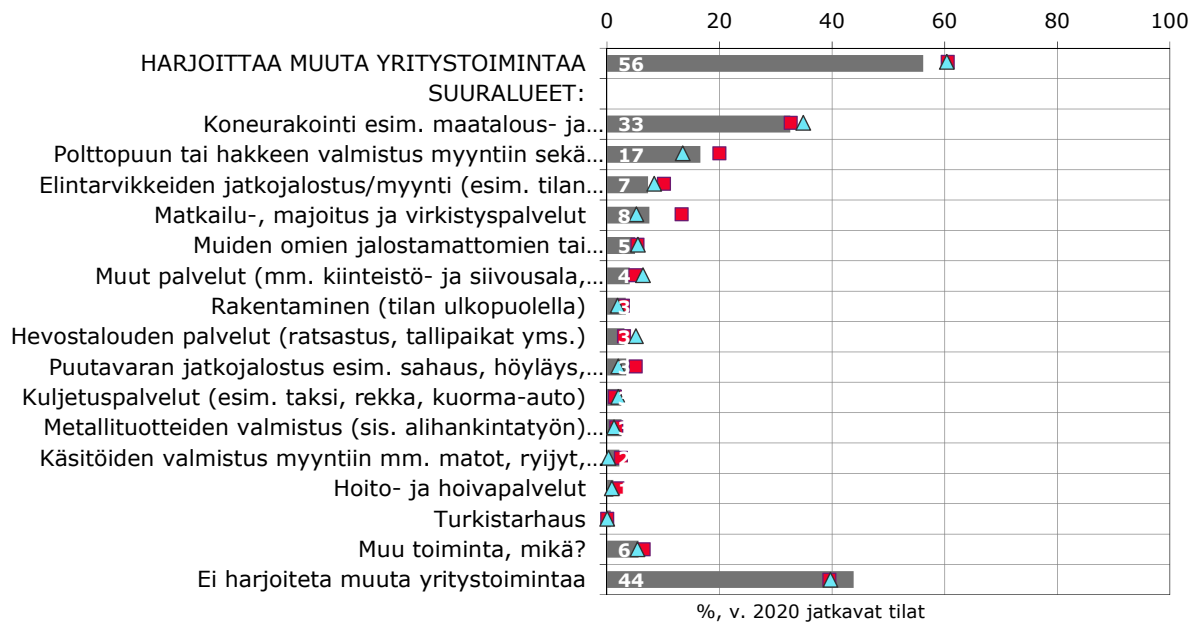
■ KAIKKI 2015 (n=4136) ■ Itä-Suomi 2015 (n=823) ▲ Keski-Suomi 2016 (n=340)

Koneurakointi hieman muuta maata yleisempää myös jatkossa

Muun yritystoiminnan harjoittaminen lähivuosina

■ KAIKKI 2015 (n=3555) ■ Itä-Suomi 2015 (n=675) ▲ Keski-Suomi 2016 (n=393)

%, v. 2020 jatkavat tilat

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

95

Yritystoiminnan harjoittaminen taustoittain

Harjoitettiin muuta yritystoimintaa viime vuonna (2015/2016) perusmaatalouden ohella muuta yritystoimintaa ansaintamielessä?	Keskisuomi		Päätuotantosuunta					
	ITÄ-SUOMI 2015 (n=823)	KAIKKI (n=395)	Maito (n=69)	Nauta (n=47)	Muu kotieläin (n=7)	Vilja (n=99)	Muu kasvi (n=7)	Muu (n=86)
Koneurakointi esim. maatalous- ja metsäkoneurakointi, lumer...	31	33	36	24	12	40	31	32
Polttopuun tai hakkeen valmistus myyntiin sekä muu energia	17	14	7	11	4	19	13	32
Matkailu-, majoitus ja virkistyspalvelut	10	5	1	13	7	7	1	19
Elintarvikkeiden jatkojalostus/myynti (esim. tilan omien tuottei...	7	8	3	5	17	8	10	7
Muiden omien jalostamattomien tai jatkojalostettujen tuotteide...	6	5	2	10	10	7	1	7
Puutavaran jatkojalostus esim. sahaus, höyläys, puutavarat	4	2	5	3	0	3	0	5
Muut palvelut (mm. kiinteistö- ja siivousala, ympäristönhoito,	4	7	1	3	0	11	7	13
Rakentaminen (tilan ulkopuolella)	3	2	0	2	0	4	1	1
Hevostalouden palvelut (ratsastus, tallipaikat yms.)	3	5	0	2	33	1	5	4
Hoito- ja hoivapalvelut	2	1	0	7	0	1	0	3
Käsitöiden valmistus myyntiin mm. matot, ryijyt, huonekalut	1	1	0	0	9	1	0	2
Metallituotteiden valmistus (sis. alihankintatyön) ja muu teolli...	1	1	1	0	3	1	1	3
Kuljetuspalvelut (esim. taksi, rekka, kuorma-auto)	1	2	0	2	0	2	2	2
Muu toiminta, mikä?	7	5	4	0	7	2	10	2
Harjoittaa yritystoimintaa	58	59	46	46	71	66	58	69

	Tilakoko				Ikä			
	-20.00 (n=116)	20-49.99 (n=148)	50-99.99 (n=91)	100- (n=38)	< 40 v (n=76)	40-54 v (n=166)	55-59 v (n=68)	>= 60 v (n=83)
Koneurakointi esim. maatalous- ja metsäkoneurakointi, lumer...	24	34	46	64	39	29	32	34
Polttopuun tai hakkeen valmistus myyntiin sekä muu energia	11	16	15	13	16	12	13	14
Matkailu-, majoitus ja virkistyspalvelut	4	5	6	9	5	5	8	2
Elintarvikkeiden jatkojalostus/myynti (esim. tilan omien tuottei...	9	12	2	3	12	9	3	7
Muiden omien jalostamattomien tai jatkojalostettujen tuotteide...	4	4	8	8	8	5	5	2
Puutavaran jatkojalostus esim. sahaus, höyläys, puutavarat	2	3	1	3	1	3	5	1
Muut palvelut (mm. kiinteistö- ja siivousala, ympäristönhoito,	7	5	10	8	8	5	18	0
Rakentaminen (tilan ulkopuolella)	1	1	3	8	2	1	2	3
Hevostalouden palvelut (ratsastus, tallipaikat yms.)	6	3	1	3	3	6	6	2
Hoito- ja hoivapalvelut	1	2	0	0	0	1	1	1
Käsitöiden valmistus myyntiin mm. matot, ryijyt, huonekalut	1	0	0	3	0	1	0	3
Metallituotteiden valmistus (sis. alihankintatyön) ja muu teolli...	0	3	1	3	0	1	4	1
Kuljetuspalvelut (esim. taksi, rekka, kuorma-auto)	1	4	0	0	0	2	1	3
Muu toiminta, mikä?	8	1	7	0	7	5	8	3
Harjoittaa yritystoimintaa	56	57	66	70	59	58	65	54

KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
Maatilojen kehitysnäkymät Keski-Suomessa 2022

© TNS 4/2017 221100530

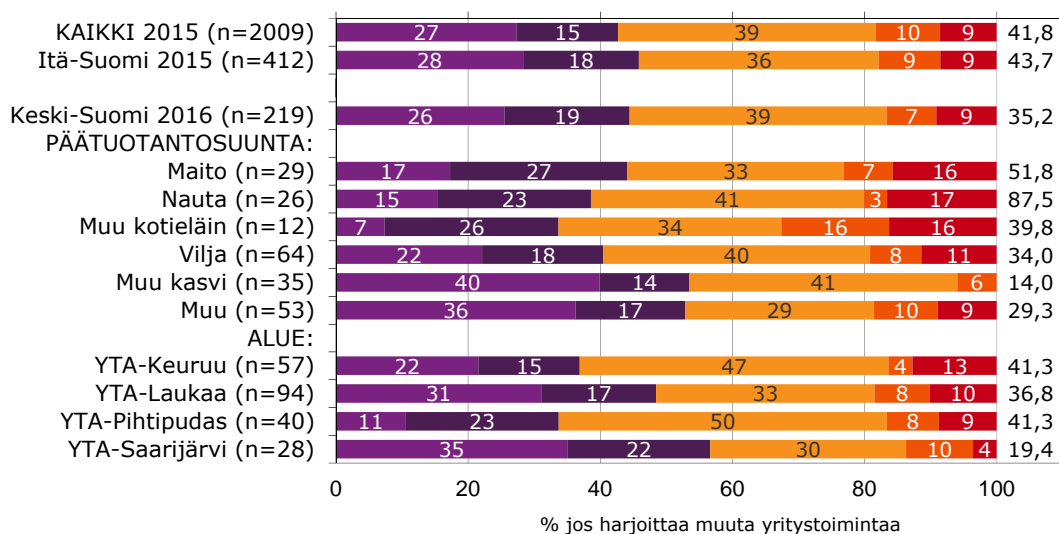
96

Muu yritystoiminta yleisintä Keuruulla ja Laukaassa

	YTA-Alue			
	Keuruu (n=90)	Laukaa (n=160)	Pihtipudas (n=90)	Saarijärvi (n=53)
Koneurakointi esim. maatalous- ja metsäkoneurakointi, lumer	40	35	29	28
Polttopuun tai hakkeen valmistus myyntiin sekä muu energia	19	11	14	13
Matkailu-, majoitus ja virkistyspalvelut	10	5	5	0
Elintarvikkeiden jatkojalostus/myynti (esim. tilan omien tuotteiden)	17	11	4	2
Muiden omien jalostamattomien tai jatkojalostettujen tuotteiden	6	7	2	4
Puutavaran jatkojalostus esim. sahaus, höyläys, puutavarat	3	3	2	0
Muut palvelut (mm. kiinteistö- ja siivousala, ympäristöhoito,	9	5	3	10
Rakentaminen (tilan ulkopuolella)	0	3	1	3
Hevostalouden palvelut (ratsastus, tallipaikat yms.)	5	6	3	4
Hoito- ja hoivapalvelut	0	3	0	0
Käsitöiden valmistus myyntiin mm. matot, ryijyt, huonekalut	3	0	1	0
Metallituotteiden valmistus (sis. alihankintatyön) ja muu teollisuus	1	3	1	0
Kuljetuspalvelut (esim. taksi, rekka, kuorma-auto)	0	2	2	2
Muu toiminta, mikä?	8	5	2	7
Harjoittaa yritystoimintaa	68	63	50	54

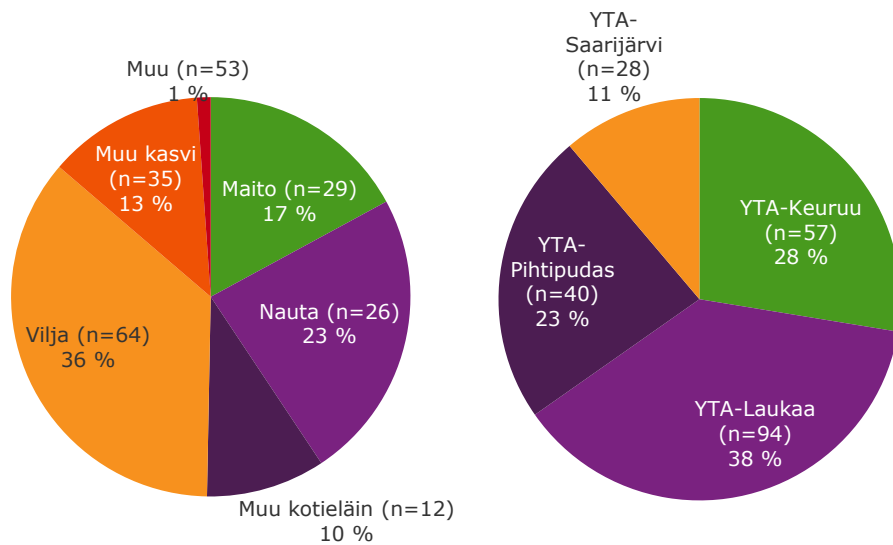
Muun yritystoiminnan liikevaihto

■ < 5 000 ■ 5 000-9 999 ■ 10 000-49 000 ■ 50 000-99 999 ■ 100 000+ Keskimäärin 1000 €

Viljailoilla muun yritystoiminnan merkitys suurin

Muun yritystoiminnan liikevaihto v. 2016 48 milj.euroa

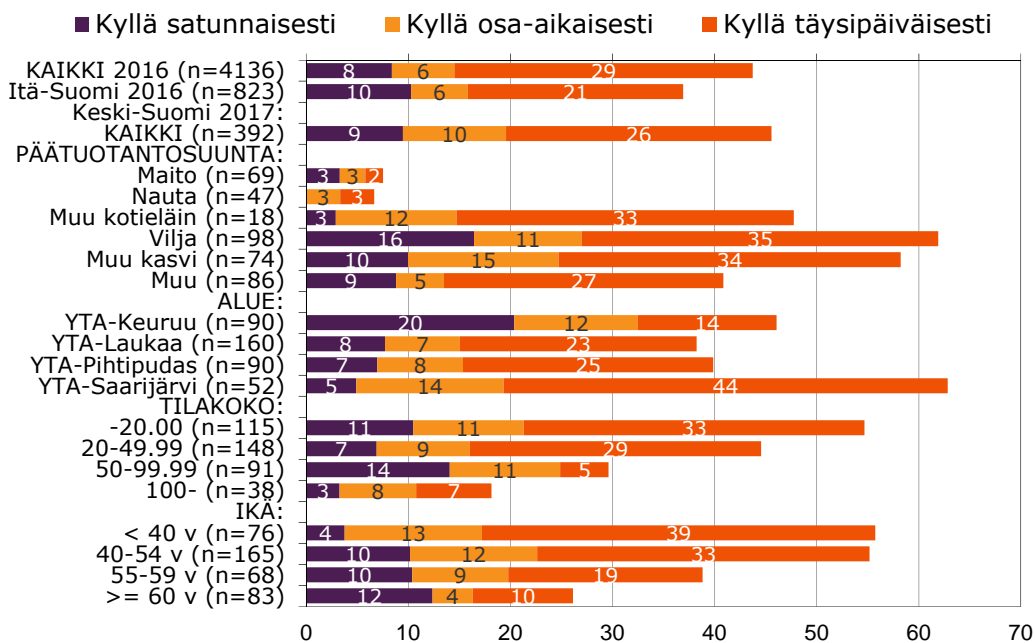
Myyntikanavat nykyisin ja jatkossa - suoramyynä kiinnostaa aiempaa enemmän (ja vastaavasti myynti jalostavaan teollisuuteen laskussa)

Mitä myyntikanavia käytätte eri tuotteiden myynneissä? Arvioika samaan tapaan myös tulevaisuuden myyntikanavia. Tehkää arvio niistä tuotteista, joita myytte tai tulette myymään. Ei koske välityseläinten myyntiä.

	Maito		Naudanliha		Lammas		Vihann./juur./marjat	
	2016 N=68	2020 N=60	2016 N=101	2020 N=94	2016 N=10	2020 N=10	2016 N=23	2020 N=22
Jalostava teoll. mm. myllyt, meijerit, teura	89	74	82	64	92	92	14	6
Suoramyynä tilalta kuluttajille	5	12	9	10	39	93	83	88
Toiset maatilat	3	3	1	6	22	32	4	4
Lähikaupat ja -tukut	1	0	0	2	0	7	35	38
Lähialueen ammattikeittiöt mm. ravintolat,	1	0	2	4	7	8	22	28
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	0	1	0	0	10	17	17	14
Suoramyynä tilalta REKO-renkaalle	0	3	1	3	0	21	0	4
Suoramyynä tilalta muille ruokapiireille	0	3	1	3	0	31	10	8
Verkkokauppa	0	0	0	2	0	30	4	4
Omaan jalostukseen	0	0	0	2	23	22	20	25
Muu paikka	0	0	0	0	7	0	0	0
En osaa sanoa	3	5	2	6	0	0	0	0

Työssäkäynti tilan ulkopuolella hieman yleisempää kuin koko maassa keskimäärin

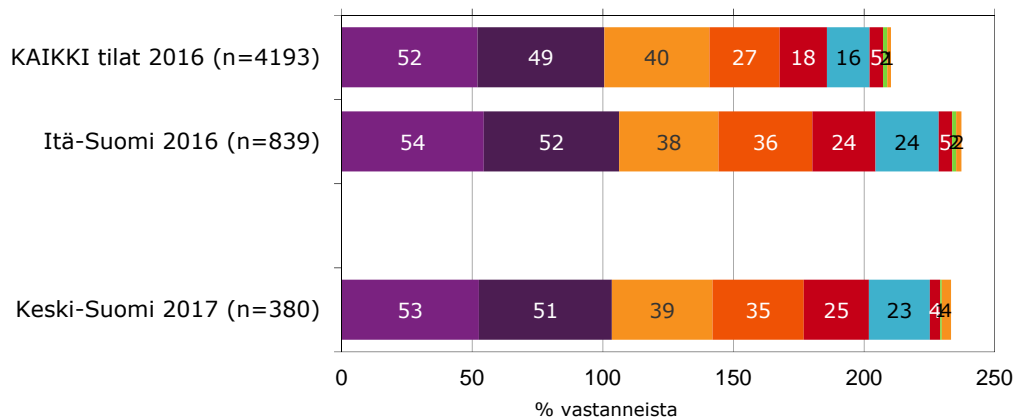
Työssäkäynti tilan ulkopuolella

Työvoimapalveluiden Keski-Suomessa muun maan tasolla

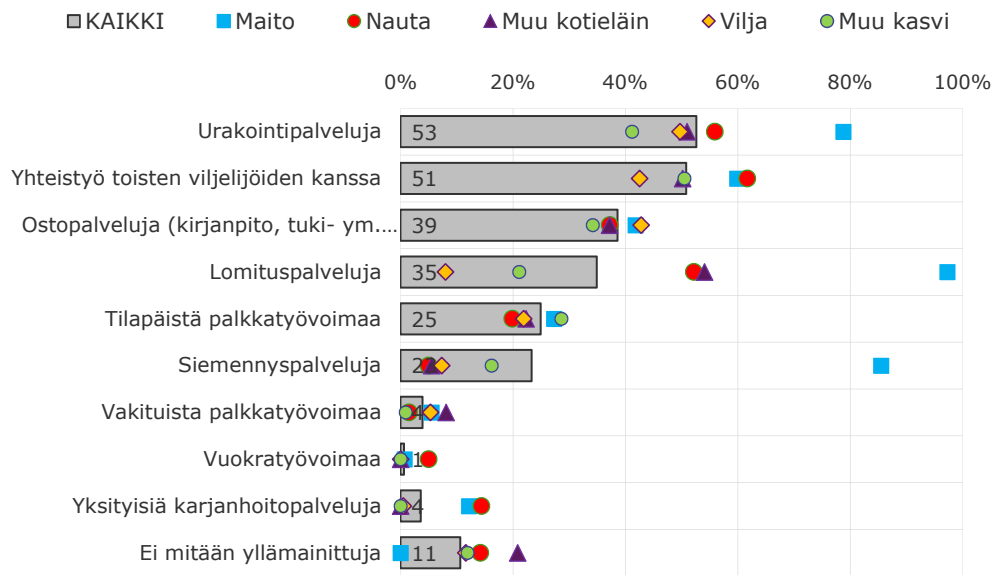
Työvoimapalveluiden käyttö nykyisin

- Urakointipalveluja
- Yhteistyö toisten viljelijöiden kanssa
- Ostopalv. (kirjanpito, tuki- ym. neuv.)
- Lomituspalveluja
- Tilapäistä palkkatyövoimaa
- Siemennyspalveluja
- Vakituista palkkatyövoimaa
- Vuokratyövoimaa
- Yksityisiä karjanhoitopalveluja

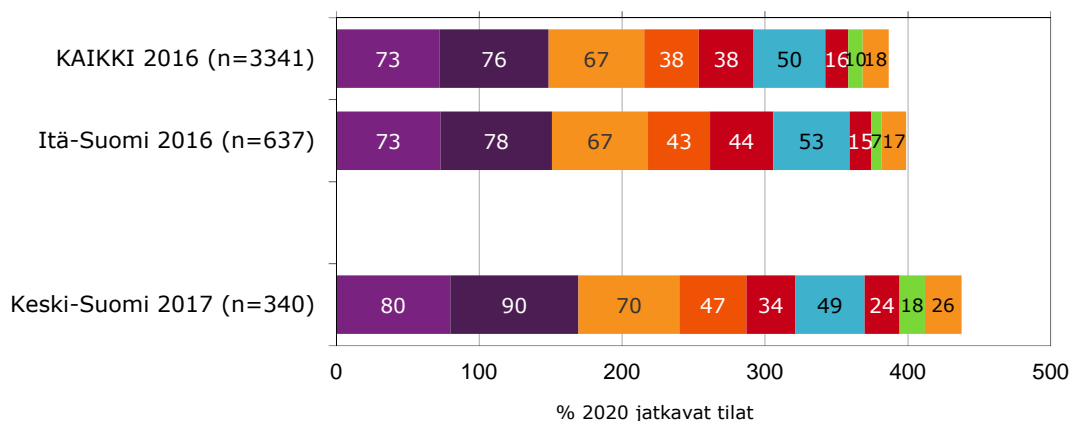
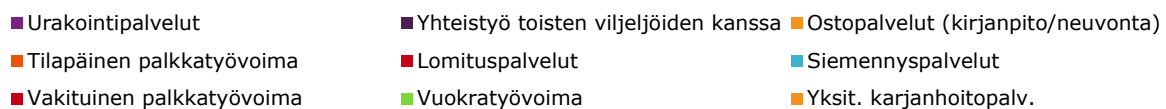
Maitotilat käyttävät eniten työvoimapalveluita

Tilalla käytetyt työvoimapalvelut Keski-Suomessa

Monelta osin työvoimapalveluita käytetään jatkossa Keski-Suomessa muuta maata aktiivisemmin

Työvoimapalveluiden käyttö jatkossa

Eri työvoimapalveluiden muutossuunnat, % tiloista

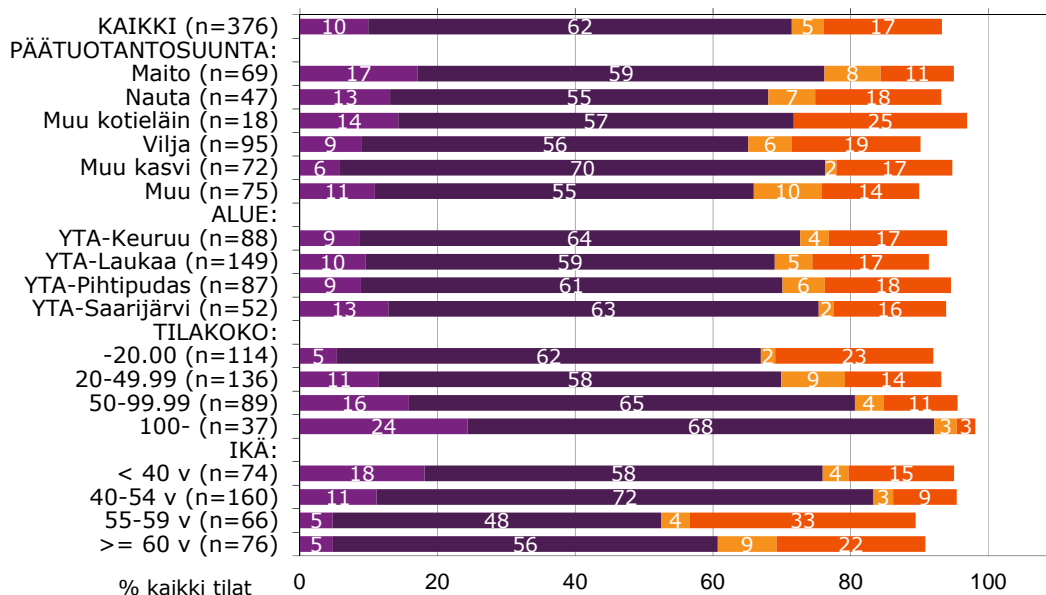
		PÄÄTUOTANTOSUUNTA:					
		KAIKKI (n=376)	Maito (n=69)	Nauta (n=47)	Muu kotiel. (n=18)	Vilja (n=95)	Muu kasvi (n=72)
Urakointipalvelut	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	10	17	13	14	9	6
	Ennallaan	62	59	55	57	56	70
	Vähenee	5	8	7	0	6	2
	Ei käytetä/ lopetetaan	17	11	18	25	19	17
Yhteistyö toisten viljelijöiden kanssa	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	11	19	13	10	9	9
	Ennallaan	71	70	61	62	74	74
	Vähenee	4	0	10	18	2	3
	Ei käytetä/ lopetetaan	7	5	13	9	9	5
Tilapäistä palkkatyövoimaa	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	8	14	11	21	5	7
	Ennallaan	32	45	44	25	31	24
	Vähenee	6	4	7	12	4	7
	Ei käytetä/ lopetetaan	46	28	30	12	56	56
Vakituista palkkatyövoimaa	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	3	11	0	14	1	1
	Ennallaan	16	22	24	6	11	17
	Vähenee	4	7	0	12	3	3
	Ei käytetä/ lopetetaan	71	53	69	44	80	77
Vuokratyövoimaa	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	1	1	5	0	0	0
	Ennallaan	12	11	20	10	12	12
	Vähenee	4	3	5	9	3	4
	Ei käytetä/ lopetetaan	71	67	59	39	79	75
Ostopalveluja (kirjanpito, tuki- ym. neuvonta)	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	8	11	10	7	8	6
	Ennallaan	57	67	59	45	54	59
	Vähenee	4	10	7	9	1	2
	Ei käytetä/ lopetetaan	26	12	20	16	31	31
Lomituspalveluja	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	4	11	11	11	0	0
	Ennallaan	25	73	57	17	4	14
	Vähenee	3	7	9	9	0	0
	Ei käytetä/ lopetetaan	66	8	23	56	91	83
Yksityisiä karjanhoitopalveluja	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	6	7	7	7	4	4
	Ennallaan	14	19	18	9	9	12
	Vähenee	4	2	5	9	6	6
	Ei käytetä/ lopetetaan	59	52	56	44	79	79
Siemennyspalveluja	Kasvaa nykyisestä/ aloit.	3	5	5	0	0	0
	Ennallaan	35	69	15	23	16	16
	Vähenee	8	11	6	9	6	6
	Ei käytetä/ lopetetaan	53	14	72	64	79	79

sininen pylväs kuvaa kasvua ja punainen vähenemistä

Suurilla tiloilla urakointipalveluiden käyttö kasvussa

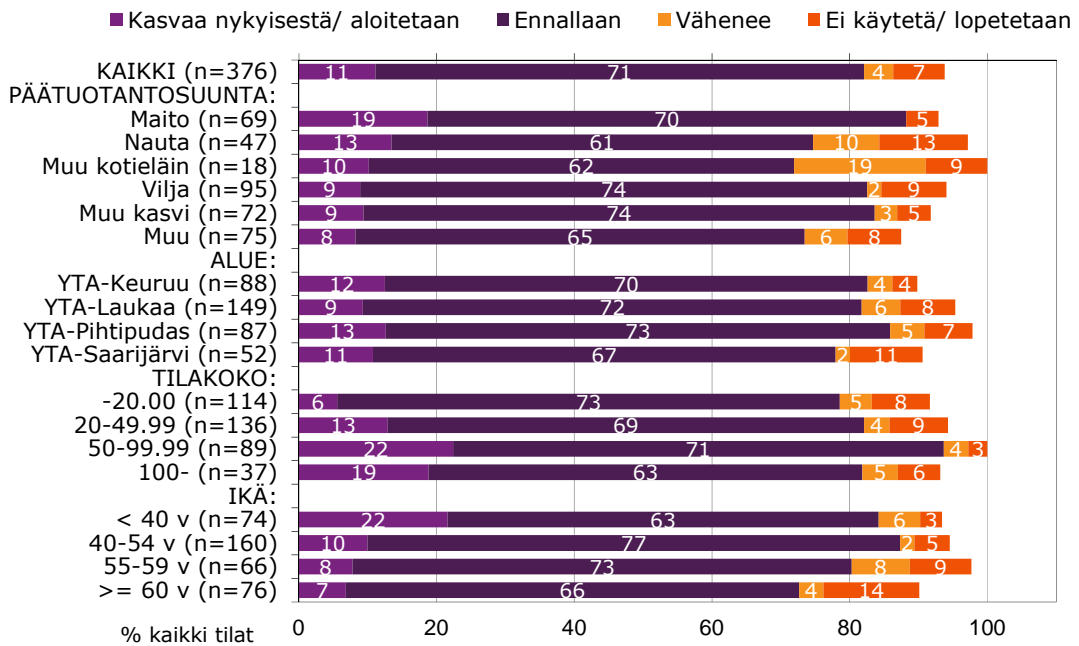
Työvoimapalvelut jatkossa: Urakointipalvelut

■ Kasvaa nykyisestä/ aloitetaan ■ Ennallaan ■ Vähenee ■ Ei käytetä/ lopetetaan

Yhteistyötä tehdään tiloilla ja se tiivistyy edelleen

Työvoimapalvelut jatkossa: Yhteistyö toisten viljelijöiden kanssa

Luomuun siirtyminen kiinnostaa Keski-Suomessa enemmän kuin Itä-Suomessa keskimäärin

KESKI-SUOMI 2017	Maito N=71	Naudanliha N=72	Emolehmä/ pihvivasik N=37	Emolehmä/ pihviteur. N=37	Vihannes N=11	Marja N=19	Kasvinviljely N=379
Ollut, ei enää luomussa	0	3	3	3	0	4	1
Luomussa tällä hetkellä	2	8	10	10	1	36	9
Siirtymävaiheessa luomuun	1	1	0	0	0	0	1
Kiinnostunut siirtymään luomuun	5	19	25	25	37	20	15
En ole kiinnostunut	92	68	62	62	62	40	74
ITÄ-SUOMI 2016	N=325	N=214	N=109	N=109	N=15	N=46	N=792
Ollut, ei enää luomussa	0	0	0	0	8	5	3
Luomussa tällä hetkellä	2	9	19	19	12	8	9
Siirtymävaiheessa luomuun	0	1	1	1	0	0	1
Kiinnostunut siirtymään luomuun	6	10	14	15	3	10	10
En ole kiinnostunut	92	81	65	64	77	76	77

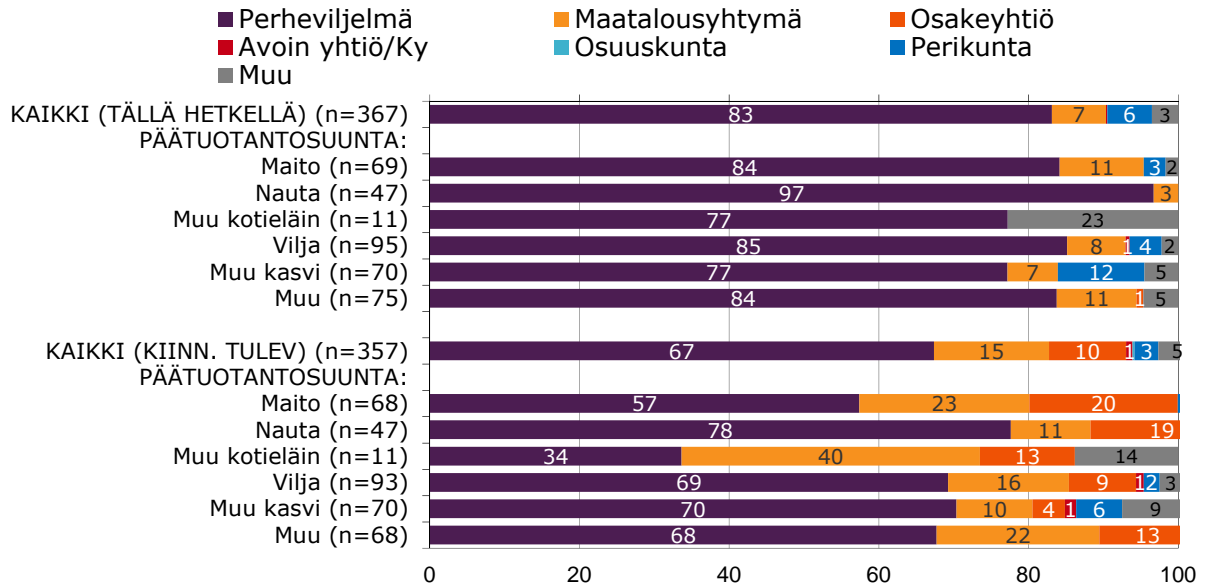
Luomun lopettamisen syinä mainittiin byrokratia, kannattamattomuus, heikko satotaso ja rikkakasviongelmät

Siirtyminen luomuun	Kasvinviljely (n=56)	Kotieläintuotanto (n=21)
2017 - 2018	3	5
2019 - 2020	10	16
2021 tai myöhemmin	21	7
En osaa sanoa	66	72

Aikataulu luomuun siirtymisessä monella vielä auki

Yhtymiin ja osakeyhtiöihin kiinnostusta jatkossa

Tilan yritysmuoto tällä hetkellä ja jatkossa

Yhtymiin ja osakeyhtiöihin kiinnostusta kuten koko maassa ja Itä-Suomessa

Tilan yritysmuoto tällä hetkellä ja jatkossa

